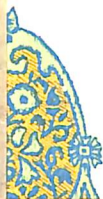

Книга должна быть
возвращена не позже
указанного здесь срока

Количество предыдущих
выдач

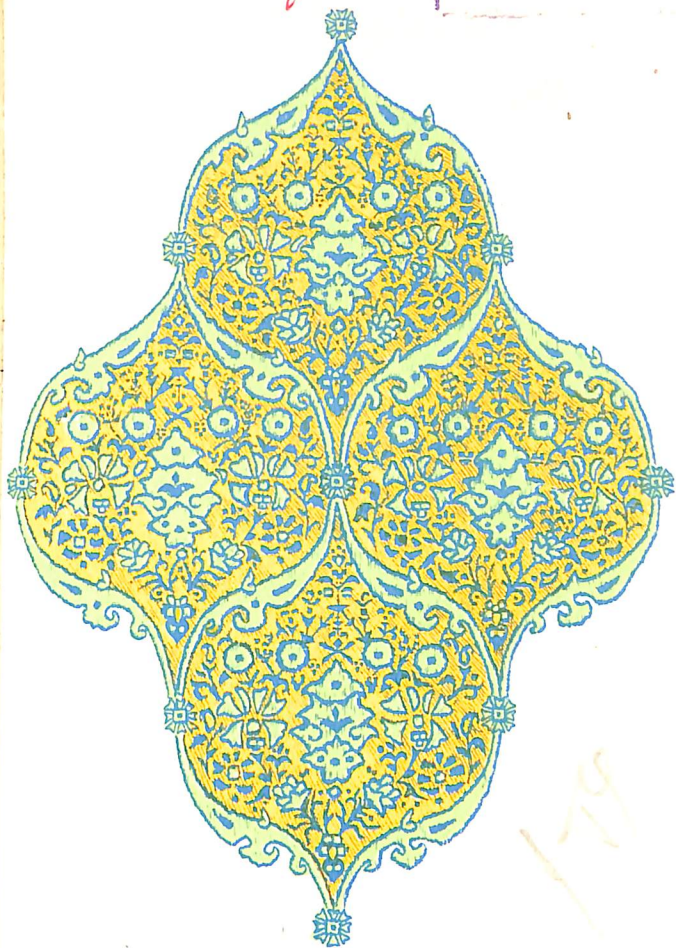

№ 1. Зак. В-114—40 млн.—85 г.

up 2008

КРАС

431
X-76
ЎЗБЕКИСТОН ССР ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИ
Х. С. СУЛАЙМОНОВ НОМИДАГИ
ҚЎЛЕЗМАЛАР ИНСТИТУТИ

ШАРҚ КЛАССИКЛАРИ МЕРОСИДАН

ҲОФИЗ ХОРАЗМИЙ ШЕЪРИЯТИДАН

Тузувчи Ҳамид Сулаймон

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг нашриёти
Тошкент — 1980

Редколлегия: Жабборов Ж. Ж., Ғаюмов А. П.,
Пармузин Б. С., Расулев Х. Р., Рустамов А. Р.,
Шоғуломов И. Ш., Шомухамедов Ш. М., Мухторо-
ва Х. М., Абдурахмонов Ф. А.

*Китобчага жаҳонда ягона қўлёзмаси Ҳиндистон-
нинг Ҳайдаробод шаҳрида топилган, шу кунгача фан-
га номаълум бўлган XIV аср охири XV аср бошларида
яшаган истеъдодли ўзбек шоири Ҳофиз Хоразмийнинг
девонидан танлаб олинган ғазал, қасида, таржеъбанд,
мухаммас, рубоий, қитъалари киритилган.*

Муҳаррир **Марям Раҳматуллаева**

101982

© Издательство ЦК КП Узбекистана, 1980.

ҲОФИЗ ХОРАЗМИИ

Яқинда Ҳофиз таҳаллуси билан ўзбек тилида ижод этган ва Ҳофиз Шерозийнинг кичик замондоши бўлган иккинчи йирик санъаткор топилди. Бу зот XIV асрнинг иккинчи ярми XV асрнинг биринчи ярмида яшаган ўзбек шоири Абдулрахим Ҳофиз Хоразмийдир. XV асргача Ўрта Осиё адабиётида форс-тожик тили ҳукмрон мавқега эга бўлиб, ўзбек тилидаги адабиёт ҳали ўз ҳуқуқини тўлиқ эгаллаш учун курашаётган бир замонда ўзбек адабий тилида улкан бадиий мерос яратган Ҳофиз Хоразмийдек шоир меросининг топилиши ўзбек классик адабиёти тарихининг янги очилган саҳифасидир.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Алишер Навоий номидаги Давлат адабиёт музейининг икки дафъа Ҳиндистонга уюштирган археографик экспедицияси ишининг энг самарали натижаси Ҳайдарободдаги Саларжанг музейи фондидан Ҳофиз девонининг топилиши бўлди. Музей хазинасидаги 8122 қўлёзмадан фақат 27 таси туркий тилда бўлиб, уларнинг тавсифи ҳам берилмаган. Бу қўлёзмалар билан танишиш асносида 4298 рақам остидаги қўлёзма ҳалигача фанга номаълум бўлган хоразмлик шоир Ҳофизнинг девони бўлиб чиқди. Қўлёзма охирида баъзи варақлари йўқолганидан китобат тарихини аниқ билиб бўлмади, қатор палеографик маълумотларга кўра қўлёзма XIV—XV аср ўрталарига оид эканлиги шубҳасиз эди. Шуниси қизиқки, Совет Иттифоқи ва хорижий мамлакатларда чоп этилган каталоглар, адабиёт тарихи, турли манбалар хоразмлик Ҳофиз ҳақида ҳеч қандай маълумот бермадилар. Бинобарин шоир биографиясини яратишга журъат қилар эканмиз, ҳозирча яқна-ю ягона ва ишончли манба сифатида фақат унинг ўз девонига суяна оламиз, холос.

Ҳофиз Хоразмийнинг асли исми Абдулрахим эканлиги девонда еттита форсча ғазалларида Раҳим ёки Абдулрахим номи тахаллус сифатида келтирилганидан маълум. Фикримизча, тахаллус ўрнида келган бу ном, ҳали ўзига махсус тахаллус танлашни эп билмаган ёш шоирнинг ўз исми бўлса керак. Ўзбек тилидаги ғазалларнинг бирида бу исми «тахаллуси қадимий» («Девон», 157-бет) деб ҳам атайди.

Нима учун ёш шоир Абдулрахим кейинчалик ўзига «Ҳофиз» тахаллусини қабул қилган? Фикримизча, биринчидан, Ҳофиз Хоразмий ўзининг машҳур катта замондоши Ҳофиз Шерозий даҳосида тарбияланиб, уни ўз пири-мураббийси сифатида эътироф этиши ҳақиқатга яқин кўринса, иккинчидан, ёш Абдулрахимнинг ўзбек тили, адабиёти ва маданиятининг тўла ҳуқуқи учун курашувчи, жасоратли ва оташин ватанпарвар экани билан изоҳланади, яъни ўзбек шеърлятида ҳам Ҳофиз Шерозийдек забардаст санъаткор бўлишини орзу қилади. Ўзбек халқи ҳам она тилида яратилган ишқий, фалсафий шеърлятдан кенг кўламда баҳраманд бўлмоғи керак, деган эзгу тилаклари унинг дунёқарashiдаги халқчиллик ғоялари билан боғлиқ кўринади:

Ҳофизни кўрунг ушбу замон турк тилинда,

Ғар кечди эса форсда ул Ҳофиз-и Шероз.

(«Девон» 279-бет).

Бу мисраларни шу қадар баралла ёзишга фақат Шерозий билан ижодий беллашишга қодир, етук санъаткоргина журъат қилиши мумкин эди. Адабиётимиз тарихида Навоийгача Ҳофиз Хоразмий даражасида бунчалик боӣ мерос яратган ва XIV аср охири XV аср биринчи чорагида мукаммал девон тартиб этган шоирни ҳалигача учратмадик. Ўзбек шеърлятининг Ҳофизни даъвосини қилган хоразмлик шоирнинг бизгача етиб келган улкан бадий мероси унинг ўз даъвосида ҳақли эканининг очиқ исботидир.

Ҳофиз Хоразмий форсигўй Ҳофиздек кўп умрини Шерозда ўтказган, ҳар иккала шоирнинг прогрессив дунёқарashi, фалсафий концепция, гуманизм ижодий метод ва маҳорат бобидаги қатор муштарак ҳоллар уларнинг бир давр, бир ижтимоий, сиёсий тузум ва маданий муҳитда яшаганликлари

билан белгиланади. Дадил айтиш мумкинки, Ҳофиз Хоразмий, Ҳофиз Шерозий анъаналарини биринчилардан бўлиб ўзбек шеъриятига олиб кирган, айниқса ғазал жанрини мазмунан бойитган улкан санъаткордир.

Ҳофиз Хоразмийнинг фанга маълум ягона қўлёзма девони 586 саҳифадан иборат бўлиб, хат услуби, қоғози, сиёҳи ва бошқа белгиларига кўра XV асрнинг биринчи чорагида Шерозда китобат қилинган деб тахмин қиламиз. «Девон» таркиби: 9 қасида, 439 байт (2—32-бетлар), таркиббанд 40 байт (22—25-бетлар), 3 таржеъбанд 272 байт (32—50-бетлар), мухаммас 25 байт (50—51-бетлар), марсия 94 байт (52—58-бетлар), 1052 ғазал 17559 байт (60—574-бетлар), 2 мустазод 41 байт (568—569-бетлар), 31 қитъа 139 байт (575—584-бетлар) ва ниҳоят 12,5 рубоий 23 байт (585—586-бетлар), қўлёзма ўн учинчи рубоийнинг биринчи байтида узилиб қолади, сўнги саҳифалари йўқолган. Ҳофиз Хоразмийнинг бизга маълум поэтик мероси 18632 байт, ёки 37264 мисрадан иборат.

Ҳофиз Хоразмий Алишер Навоийга қадар ижод этган ўзбек шоирлари Лутфий, Атоий, Саккокий каби дунёвий адабиёт вакилидир. Тўғри, у ҳам ўз даврининг барча адиблари каби тасаввуфга алоқадордир. Бироқ, шоир феодал жамиятининг илғор инсонпарвар, маърифатпарвар вакили сифатида Ҳофиз Шерозий, Абдурахмон Жомий ва Алишер Навоий каби тасаввуфнинг прогрессив ифодаси ҳисобланган пантеизмга асосланган. У ўз қарашлари учун расмий ислом вакиллари томонидан ваҳшийларча ҳалок этилган Мансур Халложни ғазалларида бир неча бор ҳурмат билан тилга олади. Ҳофизнинг шеърияти инсон бахт-саодати, унинг эркилиги ва дунёвий ҳаётни куйлашга қаратилган.

Ўзбек тилида юксак бадий маҳорат билан ва гоёта содда ва раво ғазаллар яратишда уни Навоийгача бўлган ўзбек ғазалиётининг беназир устоди деса арзийди. Бадий услубнинг етуклиги, қофия ва радифларни маҳорат билан танлай билиши, ажойиб лирик образлар яратиши Ҳофиз Хоразмийнинг етуқ санъаткорлигидан далолат беради. Шоир тили таркибида кўпчилик классик шоирларимизда учрайдиган араб, форсий сўзлар камлиги, аксинча ҳамма

вақт халқ жонли тилига яқин бўлиш (шеърларда Хоразм диалектига хос лексик элементлар кўп), халқ оғзаки ижодидан ўз ўрнида фойдаланишга катта эътибор берганлиги Ҳофиз шеърининг ажойиб хусусиятларидандир.

Тўпламда берилган миниатюралар Ҳофиз девонига махсус ишланган бўлмай, ўша даврга тааллуқли қўлёзмалардан миниатюра санъатининг намунаси сифатида илова қилинди.

Ҳамид Сулаймон

ҒАЗАЛЛАР

Бўлубдур банда бирла ёр ўзга,
Не ёндин бўлди ул дилдор ўзга.

Қароқчиликда кўзи бирла зулфи
Эрур таррору ул айёр ўзга.

Шакарни нисбат этмасман лабинга,
Шакар ўзгаю шакарбор ўзга.

Хуш эрур кўзлари бемори доим,
Вале хуш ўзгаю, бемор ўзга.

Бу йўлда ошиқ-и бозорийларға
Масожид ўзгаю, бозор ўзга.

Адамни ман вужуда нисбат этман,
Гулистон ўзга эрур, хор ўзга.

Неча билмасанг, эй Ҳофиз, бу дам бил,
Ким агёр ўзга эрур, ёр ўзга.

* * *

Санга ким теди, эй жон, ноз қилма,
Манга ноз айламакни оз қилма.

Ниёз айларман, нозинг тиларман,
Ниёзимни раво қил, ноз қилма.

Насиб-и дарду ғамни бахш этарда
Манга сан ўзгани анбоз қилма.

Гадоларға жафо қилмоқ тиласанг,
Дуочи бандадин оғоз қилма.

Кўнгул сиррини бўлмасун тесанг фош,
Ўшул ғамзани сан ғаммоз қилма.

Санга ман ошиқ-и жонбоз эркан,
Назар ўзгага, эй жон, боз қилма.

Бу Ҳофиз ёнина оҳанг қилмай,
Жафо қонунини сан соз қилма.

* * *

Эй савод-и чин-и зулфунг соябон-и офтоб,
Вай тудоқинг бирла холинг ҳасрат-и мушку гулоб.

Зулф-и анбарбор юзунг узра печон тушкали
Сунбулу гул ҳасрат ўтинда топар юз печу тоб.

Чин санинг чин-и сар-и зулфунга чин етгай эдим,
Шона бирла солмасанг чин зулфунга юз инқилоб.

Умридин оламда бархўрдоқлик топқай эдим,
Умр янглиғ кетгали қилмасанг эрди сан шитоб.

Жон санга лойиқ бўла билса чекойим ман равон,
Не қила билгаймен ушбу жонни ман сандин аяб.

Олам ичра нозаниларни қарадим кўп вале,
Сан бикин бир нозанини кўрмадим ҳаргиз қароб.

Бас ажабдур кўзларим ёши, юзунг кўрган аро,
Чун бўлур истора пинҳон, бўлса пайдо офтоб.

Нола қилсам ҳажр айёминда, айб айламангиз,
Чун қилур нола зарури ўт ичинда ҳам кабоб.

Васлингизни жон била Ҳофиз тилар зорий қилиб,
Бўлмағайму ушбу мискиннинг дуоси мустажоб.

* * *

Ул рух-и гулрангдин олса ниқоб,
Зарра сифат бўлғай эди офтоб.

Сунбул-и зулфи била гул юзидин
Бўлди хижолатзада мушку гулоб.

Кўзларидин ўзга киши кўрмай,
Гўша-йн меҳробда маст хароб.

Отмади кўзи манга ғамза ўқин,
Қилмади ул тарк-и хато не савоб.

Ёқмағали жону жаҳоним мани,
Оташ-и ғамдин жигаримдур кабоб.

Оҳим ўти кўнглига қилмас асар,
Гарчи бўлур санг бу оҳимдин об.

Оҳки, Ҳофиз била дилдор аро
Бўлмади бир лаҳза саволу жавоб.

* * *

Ул париваш зулфидин девона бўлдум оқибат,
Кўргил эмди халқ аро афсона бўлдум оқибат.

Ишқ асрорин билиб, кўргил вафо йўлинда ман,
Жон бериб жононаға, жонона бўлдум оқибат.

Эшигининг итларинга ошно бўлуб кўрунг,
Барча ёру дўстдин бегона бўлдум оқибат.

Фурқат ўтиға ёниб ёнмай равон жондин кечиб,
Шамъ-и рухсори учун парвона бўлдум оқибат.

Бенишон бўлиб жаҳонни сарбасар каздим вале,
Ганж-и ҳуснин топмайини вайрона бўлдум оқибат.

Кўз ёшин дарё қилиб ғаввостак кўргил мани,
Ишқ баҳринга чўмуб дурдона бўлдум оқибат.

Ҳочиб ул дилбар жафосиндин хиёле этадур,
Ҳофиз-и мискин била ҳамхона бўлдум оқибат.

* * *

Бўлғали шакартек оғзинг чашма-йи об-и ҳаёт,
Кўзларим Жайҳунидин шармандадур Нилу Фирот.

Эй камонабрў, ўқингға сийнани қилдим ҳадаф,
От қилмоқ не учун, ул хокийни бу хокиға от.

Қилғали шаҳбоз-и жонимни муқаййад зулфунгиз,
Топмади ул қайддин бу сайд бир лаҳза нажот.

То лаби-шаккарфишонинг сўзга келди, эй санам,
Кўз кўра бошлади Исо ўрнина бас мўъжизот.

Қолмади қанду наботу риштау шакарга қадр,
То набот-и лаълинг узра ришта бўлубдур набот.

Офтоб юзунгга бўлмағай эрди рўбарў,
Бўлса эрди ойина юзинда бир зарра уёт.

Гар закот-и ҳусн учун издар эсанг мискин гадо,
Ҳофиз-и мискин гадоийингдур, анга бергил закот.

* * *

Лаб-и лаълингким эрур ошиқингга об-и ҳаёт,
Хизр-и хаттинг кўринур теграсида чун зулумот.

Сўзга келганда ўшул кон-и шакартек оғзинг,
Бош қўяр сучи лабинга ўшанинг кўра набот.

Бордур ҳусн нисоб санга, эй ширинкор,
Ушбу дарвешга берсанг не бўла бўса закот.

Турклар орасида дилбар эурсан ширин,
Ким санга тенг-тўш эмасдур Қўнғурот ила Қиёт.

Отмағил тейман ўшул ғамза ўқин жонимга,
Испар айладим анга сийнани, сан от учун от.

Шаб-и ҳижрон буйла зулфунг сўзини ёзганда,
Бори кўрди қародин ўз ўзини ҳолий давот.

Ҳофизо зулфи камандини қачонким ёзсанг
Умр девомида ул дамда ёзилгай ҳасанот.

* * *

Боғ ичра хиром айласа ул қад ила қомат,
Пайдо бўлур ул дамда туман турлу қиёмат.

Ул фитна қароқчи қаро кўз даврида эмди,
Бир гўшанишин қолмадиким, бўлса саломат.

Эй зоҳид-и худбин кўнглум савмади сани,
Чун аҳл-и саломат сану ман мард-и маломат.

Фердавсда сокиндур ўшулким, қила билди
Дилбар сар-и кўйинда бу дам азм-и иқомат.

Сўфийки, чака билмади ҳар дам май-и софий,
Ошиқлар орасида чекар бор-и ғаромат.

Кўп жавру жафо қилмасун ул шоҳи замонким,
Бу жавр ниҳоний кетурур бод-и надомат.

Қилса назаре Ҳофиз-и бечораға жонон
Кўрунгай эди барчаға ул айн-и каромат.

* * *

Бўлдум онинг лаълини кўргали ман бодапараст,
Ким кўзун сузуб қачон боқса қилур жонимни маст.

Ендиму юзунга қаршу чакмадим ман хаста оҳ,
Барг-и гул шох узра чун елдин толар доим шикаст.

Ман занф оҳи қачон етушур ўшул жононаға,
Чун баланд эрур онинг болосию бу оҳ паст.

Рифъат ичра арш бошим бирла химсар бўлмағай,
Бир замон гар пойбўс-и дўст ногаҳ берса даст.

Зулфи кўзумда бўлуб кўнглумни сайд этса не тонг,
Чунки дарёга солиб турур ўшул дилдор шаст.

Оғзи сўз бирла тақи пайдо бўла билмас анинг,
Чунки бўлмади сўз ила ҳеч ерда нест ҳаст.

Ул бут-и Исонафас юзиндин олғали ниқоб,
Жумла ошиқ бўлди, Ҳофиз, жони бирла бутпараст.

* * *

Бўса бергил ушбу мискинга закот,
То жаҳоннинг ичра қолсин яхши от.

Хизр-и хатинг бирла ул лаъли лабинг
Зулмат ичра кўрунур об-и ҳаёт.

Шаккарини лаъл-и лабингдин мунфайл
Бўлди Миср ичра баса қанду набот.

Не ажаб қошимда тинмасанг даме,
Умрга чунким кўринмади сабот.

Нечаким кўрклулар аро кўзладим
Кўрмадим сантак латифу пок зот.

Толибиким жон била издар сани,
Бир ангадур масжиду ҳам сўмнот.

Ишқ шатранжин тиласа ўйнамоқ,
Ҳофизо, руҳ кўргузуб қил шоҳ мот.

* * *

Қаро кўзунг бики жоду жаҳонда йўқ устод,
Чу дам-бадам қиладур ушбу фанда бир мунод.

Иўлунгга бўлғали сарв-и сиҳий кўнгул била қул,
Кўрунур ул чаману боғ ичинда бас озод.

Ниҳол тол бикин қадинг айлагали хиром
Ғам ичра қолдию бўлмади шод ҳам шамшод.

Ҳамеша жон била машғул ёринг эрурман,
Баҳона бирла тақи қилмадинг мани бир ёд.

Кўнгулни олғали зулфунг камандини ёзғил,
Чу ёзди домни пайваста сайд учун сайёд.

Мудом жавр ила бедод қилмасанг жонга,
Тиламагай эди кўнглум жафонг элиндин дод.

Чекар ҳамеша эшикингда ушбу Ҳофиз оҳ,
Чу булбул айлади бўстонда оҳ ила фарёд.

* * *

Топмади жоним каманд-и зулфи илгиндин кушод,
Бўлмади ғамгину шикаста кўнгул ҳам ҳеч шод.

Жумла оламнинг иши мантак паршон бўлгуси,
Сунбули зулфунгдин ошса ногаҳоне тунд бод.

Сафҳа-йи рухсорнинг узра сунбул-и зулфунг кўруб,
Қолди ҳайрон коғоз устинда баче хатту савод.

Хуси айёмида қилғил ушбу мискинга назар,
Давр-и гулга чунки йўқдур ҳеч вақт эътимод.

Мухлис-и дириндин ёшурмағил юзунгниким,
Бу фақире хаста дилда бор ҳусн-и эътиқод.

Бир кўрар бўлса қаду юзунгин боғу бўстон,
Сарв-и зебоу гул-и раъно қилур юз инқиёд.

Ушбу қулнинг ҳасрати ул эрур, эй султон-и ҳусн,
Ким висолингдур муроду доим эрур номурод.

Ман санинг ёдинг билла жонни берадурман вале.
Сансан ул султонки, қилмассан қулунгни ҳеч ёд.

Туну кун тинмай висолингни тилаб жони билла
Ўлди Ҳофиз ҳажр элиндин сизга эмди умр бод.

* * *

Чакди бош ноз билла мандин ўшул сарв-и баланд,
Ким йироқдин юзини кўргали бўлдум хурсанд.

Жоду кўзи қошидин қайда бора билгайман,
Чун қилибдур мани афсун билла ул турраси банд.

Дом-и ишқинга тушубдур кўнглум андинким,
Солди жон бўйинина занжир сарв-и зулфи каманд.

Мани девола чун айлабдур ўшул рашк-и пари,
Суд йўқдур ман савдозадага берманг панд.

Сўзи бирла кўзию лаъл-и лабин ёд этсам,
Тўтий-и жон тиламас шакару бодом ила қанд.

Тегмасун ногоҳ ўшул ой юзинга кўз теб,
Юзунинг оташи узра кўрунур холи сипанд.

Чунки бегонау беҳуш бўлубдур Ҳофиз,
Ошнолар била қайда қила билгай пайванд.

* * *

Кўргузур бўлса қадин боғда ул сарви баланд,
Зулфи жонимнинг одоқинга солур кўз кўра банд.

Кечди савдо-йи муҳаббат била ошиқ бошидин,
Бўлғали зулф-и хам андар хам-и жонон чу каманд.

Ман Мажнунга керак зулфидин онинг занжир,
Оқил эрсангиз ўш эмди манга сиз берманг панд.

Юзи устиндаги ул дона-йи холин севадур,
Оташ-и ишқ била куйғали жоним чу сипанд.

Офтоб хадиана нозиру ҳайрон бўлган
Кунда бир кўрмаг ила бўлмади ҳаргиз хурсанд.

Тўтилар борки сўзлари эрур бас ширин,
Лекин андоғ қай сўзи сучио шакарханд.

Они кимга бу жаҳон ичра киши ўхшатғай,
Жумла оламда чу бемисл эруру бемонанд.

Бўлмади меҳри жудо бир нафас жонимдин,
То анинг меҳри бу жоним била қилди пайванд.

Оташи ишқни Ҳофиз кўнглиндин издаг,
Чун анинг кўнглида бордур бу замон нор-и Хўжанд.

* * *

Мани банда қилиб, қилмассан озод,
Қилурман жавр элиндин доду фарёд.

Кўнгулни ёқмағил жавру жафодин,
Қилур чун шоҳлар ўз мулкин обод.

Тиламан дод кофир кўзларингдин,
Нечаким қилса бу жонимға бедод.

Санинг ёдинг била жонни берурман,
Не бўлгай айласанг бир бандадин ёд.

Лабинг ёди била жон бердим оре,
Берур Ширин учун жонини Фарҳод.

Санга шогирд эрур жоду-и Кашмир,
Бу фан ичра кўзунгдур кофир устод.

Эшигинг ити йўлга чакди мени,
Қилур бир тариқат, ори, иршод.

Бу Ҳофиз жонини олғали, эй дўст,
Кўзунгтак йўқтурур устод жаллод.

* * *

Бу мажлис аросинда манга ёр керакдур,
Ул ғамзаси фитна, кўзи айёр керакдур.

Ман меҳру вафо, жавру жафосини билурман
Жонимға жафо қилгучи дилдор керакдур.

Ошиқ кўзи бедор карак уйқу юзиндин,
Дийдор кўрарга киши бедор керакдур.

Ҳар ким тиласа лаззат-и дийдорини, эй дўст,
Лаззат-и жаҳондин ўзи безор керакдур.

Сўзум унутурмен юзини кўрган арода,
Сўз сўзламага тоқати дийдор керакдур.

Не турфа рақибни тиласам ёр қошинда,
Гул қадрини чун билмак учун хор керакдур.

Ҳофиз тилар ағёрни кўрмаклик ўшандин,
Ким ёрни билмак учун ағёр керакдур.

* * *

Гулистон юзлу, эй соқий, санинг ишқинг манга
жондур,
Ичалим боданиким, давр-и Иброҳим-и Султондур.

Мураввақ бода-йи софий тўлун ойға қилур таъна,
Ким ул Жам жомида рахшанда чун хуршид-и
тобондур.

Қўлинда бодани кўргали рахшон лаъл-и аҳмартак,
Жигархун доғ бирла тоғда лаъл-и Бадахшондур.

Санохон бўлса булбултак қаму жонлар ажаб эрмас,
Гул-и айшу тараб чунким анинг аҳдинда хандондур.

Суроҳийнинг каноринда мусаффо бодани кўруб,
Хижолатнинг ниқоби ичра пинҳон об-и ҳайвондур.

Тилар доим кўнгулу жон ўшандин файз-и раҳматни,
Чун онинг пок зотини кўрарман файз-и раҳмондур.

Саноу ҳамд этадур яратқан биру боринга,
Ушул султон замонинда бу Ҳофизким ғазалхондур.

* * *

Эй тошбағирким сани кўнглум синағондур,
Ташлама жафо тошини шяша синағондур.

Жон кўзина хоки тиласам сурма қилурға,
Сурма эшигиндин мани чун сурма аёндур.

Кўзим қораси эрмас ўшул оқ ичинда, **БИБЛИОТЕКА**
Ҳодинг ситами бирла йиғилгон қарқондур **ОТ**

2—2647

— 17 —

ИНВ. №

№ 30677

Торон Қозон
ул. Кирова 77

Қон бўлди юрагим лаби лаълингги тилаю,
Лутф айлаб ўшул шарбат ила ташнани қондур.

Юзунгни муродимга кўра билмадим, эй дўст,
Одам кўзидин жинс-и парий, ори, ниҳондур.

Бошким одоқинг остида тупроқ кўринмас,
Бош эрмас ўшул ошиқингга бори гарондур.

Ҳофизки сўз айтур лаъл-и лабинг сифотинда,
Сўз эрмас ул арбоб-и назар қошида жондур.

* * *

Эй суманбар гул юзунгтак вард-и аҳмар қандадур,
Қадди зебонг ила тенг сарву сановбар қандадур.

Тўти-йи жон қутини ёқут-и лаълингдин тилар,
Сучи сўзлу лаълингга тенг шаҳду шаккар қандадур.

Жоним осойиш топар ширин лабинг сўзи била,
Дилрабо ширин лабингтак руҳпарвар қандадур.

Олам ичра суврат-и жонни тилаганлар учун,
Сан тикин бир нозанин руҳ-и мусаввар қандадур.

Жаннат эрур юзунгу лаълингдур об-и кавсар-ий,
Жаннат-и мавъуд ила ул об-и кавсар қандадур.

Лутф қилғил гоҳ гоҳи ман фақир-и хастага,
Лутф ошиқларга қилмас ёру дилбар қандадур.

Сан қошимда бўлмасанг оламини кўрмас кўзларим,
Сансизин оламда бўлган кўз мунаввар қандадур,

Мушку анбарни қаро зулфингга нисбат айласам,
Айтгай атторким андоғ муаттар қандадур.

Бўлғали Ҳофиз гадо-йи кўйунг, эй султон-и ҳусн,
Андайин оламда дарвеш-и тавонгар қандадур.

* * *

Маниким, ул пари юзлу санам вайрона айлабдур,
Олибдур ғамзадин жону ўзини жонона айлабдур.

Маним жонимни ўртабдур ғаму хасрат ўти бирла,
Ўзинга кимни ким ул шамъ-и жон парвона
айлабдур.

Кўзум кўргали ул зебо санамнинг шаклу ашколин,
Хаёли бирла кўнглумни кўзум бутхона айлабдур.

Хаёл-и ёрдин ўзга била ман ёр эмасманким,
Ўзинга ошною барчадин бегона айлабдур.

Ушул жоду кўзининг ғамзасинга тенг кўринмайдур,
Нечаким жодулар афсун била афсона айлабдур.

Машом-и жонға хуш бўе келтирибдур сабо доим,
Каманд-и зулф-и мушкинин қачонким шона
айлабдур.

Хаёл-и зулфи холиндин қачон Ҳофиз қутулғайким,
Бу сўзни жон била ўзинга дому дона айлабдур.

* * *

Жонни ўтға қўрга солған ул санам кўз қошидур,
Ким анинг нақшинда ҳайрон Руму Чин наққошидур.

Гоҳ жуфту гоҳ тушса тоқ ишим не ажаб,
Ҳусни бирла чунки жуфту тоқ дилбар қошидур.

Доман-и покинга ногоҳ тегмасун гарде тею,
Мардум-и кўзум сақоу кипругум фаррошидур.

Обрўе эркан манга бас обрўсиз халқ аро,
Айлаган сиримни фош айлаб кўзумнинг ёшидур.

Тош эшигиндин ўшанинг тош не теб булайим,
Чун кўрарман лаълу маржон эшигининг тошидур.

Яхши масжидни кўрар зоҳид баче майхонадин,
Найласун бечора чун бу кўйда ул ношийдур.

Илтифоте қилмади Ҳофиз жаҳон жоҳинға ҳам,
Ул шаҳаншоҳ-и замоннинг ринду ҳам қаллошидур.

* * *

Шом-и зулфунг субҳ-и содиқ янглиғ меҳрангиз
эрур,
Субҳ юзунг узра зулфунг шоми бас чун рез эрур.

Обрўйи топғаман махшар кунинда не хато,
Чун манга ул зулф-и анбарбез дастовез эрур.

Ошғаниндин бери зулфунгдин насим-и субҳдам,
Бўстонлар аро мушкафшону анбарбез эрур.

Лолатак юзунг кўруб ғунча бу кўнглум бўлғали,
Хор-и мужгонинг маним қоним учун сартез эрур.

Ер ўпар қадингни кўрган орада сарв-и саҳий,
Ҳар неча ким бош чекар бўстонда ул навхез эрур.

Доимо бемор бўлса кўзларинг эрмас ажаб,
Ким маним қоним ичар ул масту бепарҳез эрур,

Талх бу қулға рақибнинг қошида сўзламагинг,
Кўринур ширину лекин шаҳди захромиз эрур.

Қисса-йи Ширину Хусрав асри шириндур вале,
Қисса-йи пурғусса-йи Фарҳод шўрангиз эрур.

Қолмағил дарбанд Хоразм ичра, эй Ҳофиз мудом,
Сўзларинг овозасидин тўлу чун Табриз эрур.

* * *

Ул ёрдин жафо манга нозу наим эрур,
Ағёрнинг вафоси азоб-и алим эрур.

Не турфа, кўзга илса кўзум ёшини ҳабиб,
Чун ёрдур ятиму бу дурри ятим эрур.

Юзунда юз сафо тақи зулфинда тира ҳол,
Кўргали хаста жон иши умиду бийм эрур.

Ҳар лаҳза ҳолдин кечадур ҳолға кўзи
Бир ҳол уза қачон бўлур улким сақим эрур.

Кўнглум тилар ҳамеша ўшал сарвқадни,
Доим кўнгул табиати чун мустақим эрур.

Сўргали оғзини чакадурман маломатин,
Чун мусҳаф-и жамолда тор оғзи мим эрур.

Хос ўз қулинға лутф этиб раҳм қилса ёр,
Мухлис қадимий қул анга Абдурраҳим эрур.

* * *

Ул санамнинг юзиким гулзор эрур,
Юзининг гулзорина гул зор эрур.

Кўнглум олған ул қора кўзлу санам,
Турраситак доимо таррор эрур.

Кўзлари мастона уйқуда вале,
Доим онинг фитнаси бедор эрур.

Ғамза бирла қилди озор ўзгани,
Хаста кўнглумда ҳамин озор эрур.

Шукр этарман қадғусиндин доимо
Ким манга ҳар ҳолда хуш ёр эрур.

Жон била севдим ўшул жононниким,
Зорию афғондин ул безор эрур.

Ҳофизо чаккил фироқиндин жафо,
Васли тушмас илгинга ночор эрур.

* * *

Эй ким бўйунгга рост келибдур шиор-и шеър
Сандин зиёда бўлди баче кору бор-и шеър

Чаккил бу мол тависини манзилга тегру рост,
Чунким элингда бор ҳамиша маҳор-и шеър.

Ғаввос янгли баҳри жаҳон ичра бўлмайн
Топмади ҳар садаф гуҳар-и обдор-и шеър.

Зулматнинг ичра қолдию бўлди жаҳаннамий,
Ҳар жонғаким етишмади бу нуру нор-и шеър.

Ғар шеърнинг шаробин ичиб хок бўлсамен,
Бўлғай жунун бошда балое хуммор-и шеър.

Ман шеърнинг сифотини ул дамда неткамен
Ким бўлмаса бу чехра-йи жонда ғубор-и шеър.

Шери худой Қанбари бўлғали жон била,
Ҳофиз қўлинда бор турур зулфиқор-и шеър.

* * *

Маниким ул санами гулузор зор қилур,
Ўзини ўзгага дилдору ғамгузор қилур.

Ниҳон эди кўнгулу жонда сирр-и ишқ вале,
Карашма бирла ниҳон сирни ошкор қилур.

Оғзини тесамиз бор йўқ эрур, илло
Шакар сифат сучи сўз бирла йўқни бор қилур.

Жафоу жавр била ёр ёр бўлғали
Бу кенг жаҳонни манга оғзитақ не тор қилур.

Юзиндин олса ниқоб ул гул-и латофату ноз
Чаманнинг ичраки гулларни шармисор қилур.

Қарор васлини гар қилмас ажаб эрмас,
Қачон бу умр-и азизим манга қарор қилур.

Одоқи тупроқини кўзга чакмаса Ҳофиз,
Еши равон бўлуриндин кўзи ғубор қилур.

* * *

Ушул товус янглиғким чаманда хуш хиром айлар,
Ҳамеша тўтғий-и гўё бикин ширин калом айлар.

Ажаб эрмас анинг ҳуснинга қул бўлса бу ошиқлар,
Ким ул шоҳ-и замон ҳусни ила Юсуфни ғулом
айлар.

Анинг зулфи юзин кўргали ошиқ аз бар-и ихлос,
Дуо-йи давлатин пайваста вирд субҳу шом айлар.

Ҳалол этмаса қонини анинг лаъл-и лабни кўруб,
Шароб-и ишқни ўзинга ул киши ҳаром айлар.

Чиқарур ному оламни тутар хуш сўз била шаксия,
Кишиким ишқнинг йўлинда тарк-и нангу ном айлар.

Тилар жоним қуши парвоз этиб жонона эшигин,
Ҳамеша ошёнин чунким ул олиймақом айлар.

Эрур моҳ тамом ул сарв қад дилдорнинг юзи,
Бу Ҳофиз ҳам ани кўруб сўзин эмди тамом айлар.

* * *

Эй пари, ҳусн ичра сантак ҳеч инсон йўқ турур.
Зарраларга сон бору ушшоқинга сон йўқ турур.

Ўлтурур бўлсанг жамолинг кўргузуб ўлтур мани,
Ким муҳаббат қониға андин ўзга тоvon йўқ турур.

Эй камон абру, хаданг-и ғамзани отғил сан манга,
Кеш-и ишқ ичра чу мандин ўзга қурбон йўқ турур.

Гулистонда гул юзунга бар ошиқ кўп, вале
Булбул-и ошуфта янглиғ зору нолон йўқ турур.

Тоқат этмаса кўзум юзунгга бақмаға не тонг,
Чун қуёшнинг юзина бақмаға имкон йўқ турур.

Кўзларинг ҳолимни кўрдию манга раҳм этмади,
Гўйиё ул кофиристонда мусулмон йўқ турур.

Заҳр-и ҳижронингни кўб ичдим, висолинг шарбати
Бирла қондурсанг не бўлғай, орада қон йўқ турур.

Олинга, эй ол юзлу, кўнглум олдурдум тамом,
Олам ичра бир манингдак гўлу нодон йўқ турур.

Ҳофиз-и бечоранинг қадрини билгил, эй санам,
Ким анинггак ошиқ-и мухлис фаровон йўқ турур.

* * *

Соқий, вақти гул эрур бодайн гулгун келтур,
Мутрибо, чанг тузуб нағма-йи мавзун келтур.

Кўнглум ақл иқолиндин эрур бас тийра,
Оқил элтиб мани майхонаға мажнун келтур.

*Уз қонимға бўлубман бу замонда ташна,
Бода бўлмаса келиб тиғ била хун келтур.*

Андаким зоҳид эдим бода ҳаром эрди манга,
Ринду қаллош-и харобатман акнун, келтур.

Бодани жом-и жаҳондин ичибон бўлман маст,
Мани маст айлагали бода-йи дигаргун келтур.

Моҳ-и нав янглиғ агарчи манга тушди каму кост
Моҳ-и тобонтаск ўшул ратлни афзун келтур.

Топмасанг Ҳофиз бечора учун жом мудом,
Ушбу таркибдин эмди анга маъжун келтур.

* * *

Юзунг офтобикки тобон бўлур,
Жамолинг кўруб меҳр пинҳон бўлур.

Агар заррага зарра қилсанг назар,
Ўшул зарра хуршид-и рахшон бўлур.

Қачон сўзга келсанг ўшул лаб била,
Назарда равон об-и ҳайвон бўлур.

Табассум агар қилса лаъл-и лабинг,
Наботу шакар нархи арзон бўлур.

Бу ғунча кўнглумга раҳм айласанг,
Фараҳ бирла гул янгли хандон бўлур.

Гулистонға сансиз агар борсаман,
Гулистон манга кунж-и зиндон бўлур.

Юзунг аксидин хор топса сафо,
Ўшул хорда юз гулистон бўлур.

Назар айлар эрсанг гадо ҳолина,
Гадо мулки маънода султон бўлур.

Агар дам урур бўлса сансиз даме,
Ҳамон дамда Ҳофиз пушаймон бўлур.

* * *

Ул гуликим юзидин лола юзнда доғ бор,
Сунбули зулфунгга бақсам турлу-турлу ёғ бор.

Кўргали хуршид-и рахшонтак юзини ойна,
Моҳ-и тобон юзида ҳасрат била юз доғ бор.

Қошмудур моҳ-и тобон устида ёхуд ҳилол,
Е тақи товус-и пурнақш узра пар-и зоғ бор.

Зулф-и Чини васлини қилганда шона дам-бадам,
Чин эмас Чин нофасини ким теса андоғ бор.

Зулфи бирла соиди шакли кўзум ичра эрур,
Андайин балиқ илинган баҳрдаким оғ бор.

Келсун ул жонон кўзум қошингаю, қилсун қарор,
Ким бу чашма теграсинда асру хуш яйлоғ бор.

Ул бут-и бераҳм кўнглинга кўра чун мум эрур,
Санги хоро бирла мрамардинки қайда тоғ бор.

Лоғ этиб гар жон ширинни тиласа бергаман,
Шаккарин лаъл-и лабинда чун анингтак лоғ бор.

Бўлмаса Ҳофизга боғу роғ қайда ғам бўлар,
Чунки зулфу юзидин юз турли боғу роғ бор.

* * *

Не жафо жонима қилмоқким ўшул ёр тилар,
Юз ниёз ила ўшани дилафгор тилар.

Завқ озорин чун топди кўнгул жонондин,
Ҳар нафас хаста кўнгул жон била озор тилар.

Нур бирла тўлудур жумла-йи олам, лекин
Шамъининг ошиқи ёнмоқлик учун тор тилар.

Гул жамолини кўруб ошиқ-и бечора бўлуё,
Жон берур булбулу гул ҳамдамий-и хор тилар.

Дард-и дил хаста кўнгулдин не тариқа кетсун,
Чун табибим ман-и дилхастани бемор тилар.

Толиб-и дунё тилар давлат-и дунёни, вале
Ошиқ-и сўхтадил давлат-и дийдор тилар.

Дор-и дунёда баса боғу гулистон бор экан,
Ҳофиз-и сўхта Мансурсифат дор тилар.

* * *

Ғамза-йи кофир биланким мулки жон оқмоқ тилар,
Ер юзинга бу жиҳатдин кўз ёши оқмоқ тилар.

Ҳеч ҳол ичра муҳаббат ҳолидин теман, вале
Ғамза-йи ғаммоз бирла ул мани чақмоқ тилар.

Ушбу ошуфта кўнгул мажнуну савдой бўлур,
Мандин ўзга ёнса ким ул пари боқмоқ тилар.

Ман муҳаббат домина йиллар эрур вобастаман,
Зулфи занжирин недин жон бўйина тақмоқ тилар.

Жондин ул кечару охир қилур ўзин фано,
Ҳар киши ким ушбу жонон эшигин қоқмоқ тилар.

Ҳажр ўтиндин сийнаси мажруҳу бирён бор экан,
Марҳам-и васлин била билман, кима ёқмоқ тилар.

Уртанурман Ҳофизо, ул дамда ҳасрат ўтина,
Ман бор эркан ўзга ошиқниким ул топмоқ тилар.

* * *

Ул ҳилол-и ийднинг шаклимудур ё қошлар,
Ким анинг нақшинда ҳайрон кўрунур наққошлар.

Хатт-и фармониндин онинг тошга чиқмагай бошим,
Тошу ичиндин неча ёғса бошқа-бошқа тошлар.

Ғайри кўнглумда қарор айламаса эрмас ажаб,
Баҳр чун хошокни ташқару ҳар дам тошлар.

Бошға тушкали ҳаво-йи васли ул жононанинг
Бўлди бу дилрешнинг бағринда турлу тошлар.

Зулфи савдосинда бошим елга борғали тилар.
Бўла билгайман тею Мажнун била одошлар.

Бўлмаса кўзум ёши оҳим ўти ўртар эди,
Олам ичра нечаким бўлса қуруву ёшлар.

Манъ қилманг ишқидин гар ўтға ёнсам ёнмасам,
Не тиларсиз ушбу жонимдин маним, қардошлар.

Ман муҳаббат шаҳрида саргаштаю побастаман,
Қайда кўнглунгиз тиласа боринглар йўлдошлар

Барчадин бегона бўлуб Ҳофизо қаллош бўл,
Чун муҳаббат баҳринадур ошно қаллошлар.

* * *

Ул дамдаким муҳаббат ўти бирла жон ёнар,
Оҳ айлар эсам оҳим ўтидин жаҳон ёнар.

Ул дамки юзини соғиниб оҳ чаксаман,
Не шаку шубҳа меҳру моҳ осмон ёнар.

Гар шўълае тушар эса бўстонға юзидин,
Ул шўъла бирла жумла гул-и бўстон ёнар.

Жаннатда гар бу шакл била қилса хуш хиром,
Ҳасратнинг ўтина қаму ҳур-и жинон ёнар.

Шамъ-и юзини васф эта билмак маҳол эрур
Чун ёдин айласам бу сўзумдин забон ёнар.

Ошиқки билди лаззат-и сўзу гудозини
Эртага тегру шамъ сифат дармиён ёнар.

Ҳофиз, эшигидаки чакарман фиғону оҳ,
Бу оҳим илгидин кечалар посбон ёнар.

* * *

Фироқининг ғами ичра кўзум равон иғлар,
Бу кўз ёшини кўруб танда жон равон иғлар.

Нафиру нола ўшул шаҳ фироқидин қилсам,
Кўруб бу дард-и дилим барча посбон иғлар.

Фироқидин куёримни жаҳонда фош этсам,
Парию деву малак барча инсу жон иғлар.

Хаёликим манга ҳар кеча меҳмон бўлур,
Раҳм қилиб манга пайваста меҳмон иғлар.

Эшигининг ити кўрганда, ҳай, қариндош теб,
Жароҳатим кўруб ул ёр-и меҳрибон иғлар.

Бу иғламоқ била жондин тамом қўл ювдим,
Тасаввур этмағасан ким бу ройи гон иғлар.

Жафоу жаврини ҳадсиз қиларидин ул шаҳ,
Кўрунғ бу Ҳофиз-и мискинни турлу қон иғлар.

* * *

Лабидур тўти-йи шаккарпардоз,
Зулфидур ҳинду-йи камандандоз.

Муҳтасар бўлди оғзи бирла сўзум,
Гарчи зулфитак эрди дуру дароз.

Нозини юз ниёз ила тиласам,
Ноз бир қилғали қилур юз ноз.

Банда эрди Аёзу шаҳ Маҳмуд,
Банда Маҳмуд бўлди шоҳ Аёз.

Лутф қилса манга ғариб эрмас,
Ман ғарибу ўшул ғарибнавоз.

Ҳолу розимни ғам билур шаксиз,
Йўқ манга ғамдин ўзга маҳрам-и роз.

Ишқнинг ўтина ёнар жоним,
Шамънинг ишидур чу сўзу гудоз.

Чаксаман эшигинда оҳу фиғон,
Ул жаҳондин эшитгасиз овоз.

Кеч бу Хоразмдин равон, Ҳофиз,
Тилар эрсанг Ироқу ҳам Шероз.

* * *

Кўнглумни олан оҳу-йи ваҳший қочадур боз,
Ҳар неча ниёз айласам, ул онча қилур ноз.

Жоним қуши гар чиқса танимнинг қафасиндин,
Қилғай эрди бори ўшанинг кўйинда парвоз.

Туфроқ ўш онинг қади ҳавосинда бўлайим,
То раҳим қилиб чиқғай ўшул сарв-и сарафроз.

Ошиқ назари пок каракдур бу жаҳондин,
Чун зоғ бикин савмади мурдорни шаҳбоз.

Ўртуклу агар қолмаса ҳолим ажаб эрмас,
Чун ишқ тақи мушк эрур ўзина ғаммоз.

Юз тийр-и бало келди эса ёр ёниндин,
Қайтармади ҳаргиз юзини ошиқ-и жонбоз.

Ҳофизни кўрунг ушбу замон турк тилинда,
Гар кечди эса форсада ул Ҳофиз-и Шероз.

* * *

Майдинки бу мажлисада тўлу жом кўрунмас,
Мажлис ишида қатра саранжом кўрунмас.

Ком издаюр эрсанг чакакўр жомни ҳар дам,
Чун жомсизин умрга хуш ком кўрунмас.

Ҳар нечаки бўстону гулистонни казарман,
Андоғ манга бир сарв-и гуландом кўрунмас.

Юзи била зулфи сўзин аврод қилибман,
Ошиқға чу мундоғ саҳару шом кўрунмас.

Айём балосиға сиғинурман ўш ондин,
Ул шўх бикин фитна чу айём кўрунмас.

Инъом-и лаб-и лаълин ўш онинг талаб айлаб,
Жон етти тудоқимғаю инъом кўрунмас.

Кўз тутмағил, эй Ҳофиз, ўш ондин шафқатни,
Кофир кўзи давринда чу ислом кўрунмас.

* * *

Юзунг борида меҳр ила моҳтоб каракмас,
Қошинг қошида тоқ ила меҳроб каракмас.

Ул юз била зулфунгни кўруб ошиқ-и содиқ,
Гулни тиламас сунбул-и сероб каракмас.

Ширин лаб-и лаълинг сўза машғул бўлурда,
Ошиқларингга қанд ила жулоб каракмас.

Қон ёш юзум узра борур жавринг элиндин,
Мундин ўнгин ул сафҳа уза боб каракмас.

Ғарқ айлади кўз чашмаси дарё бики мани,
Ғарқ эткучи мундоғ манга селоб каракмас.

Кўнглумни олиб солма назардин мани, эй дўст,
Яхши тақи кўрклу киши қаллоб каракмас.

Ҳофиз эшигининг итина берди ғродат,
Андинким анга шайх ила асҳоб каракмас.

* * *

Қароре бир замон қошимда ул зебо нигор этмас,
Маним умр-и азизимдур ўшул ёндин қарор этмас.

Кимунгким давлату иқболини ул пойдор айлар,
Соғинмаким мақому манзилини пойдор этмас.

Ҳаво-йи ишқ бирла тозадур гулзор-и жон доим,
Ҳаво-йи ишқ қилған ишни ҳаргиз навбаҳор этмас.

Даме ул сарв-и озодим чиқиб тинмас эшигинда,
Кўзумнинг ёшидин токим эшигин лозазор этмас.

Кўзи турк сипоҳитак чакар кирпугидин ханжар,
Ушул хунрез ханжар қилған ишни зулфиқор этмас.

Қилур оҳим асар токи тегарса санг-и хороға,
Валекин ул жафочи шўхнинг кўнглинга кор этмас.

Қачон топғай жаҳон ичра бу Ҳофиз ихтиёрини,
Ким анинг жони ул жонондин ўзга ихтиёр этмас.

* * *

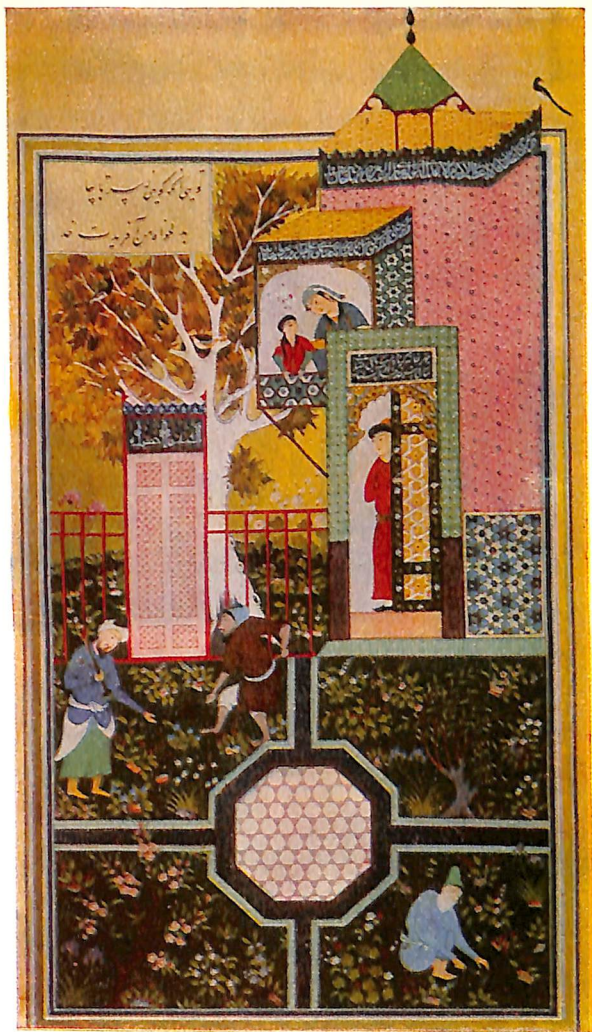
Бу олам ичинда манга ул ёр топулмас,
Ғам бирла ўладурману ғамхор топулмас.

Нақд-и кўнгулу жонни назарға кетурубман,
Лекин бу матоимға харидор топулмас.

Кўзум уёғу бахт эрур уйқуда доим,
Эй войким, ул давлат-и бедор топулмас.

Мушкил эрур оҳим элидин ҳол мангаким,
Бўлди жигарим хун, тақи дилдор топулмас.

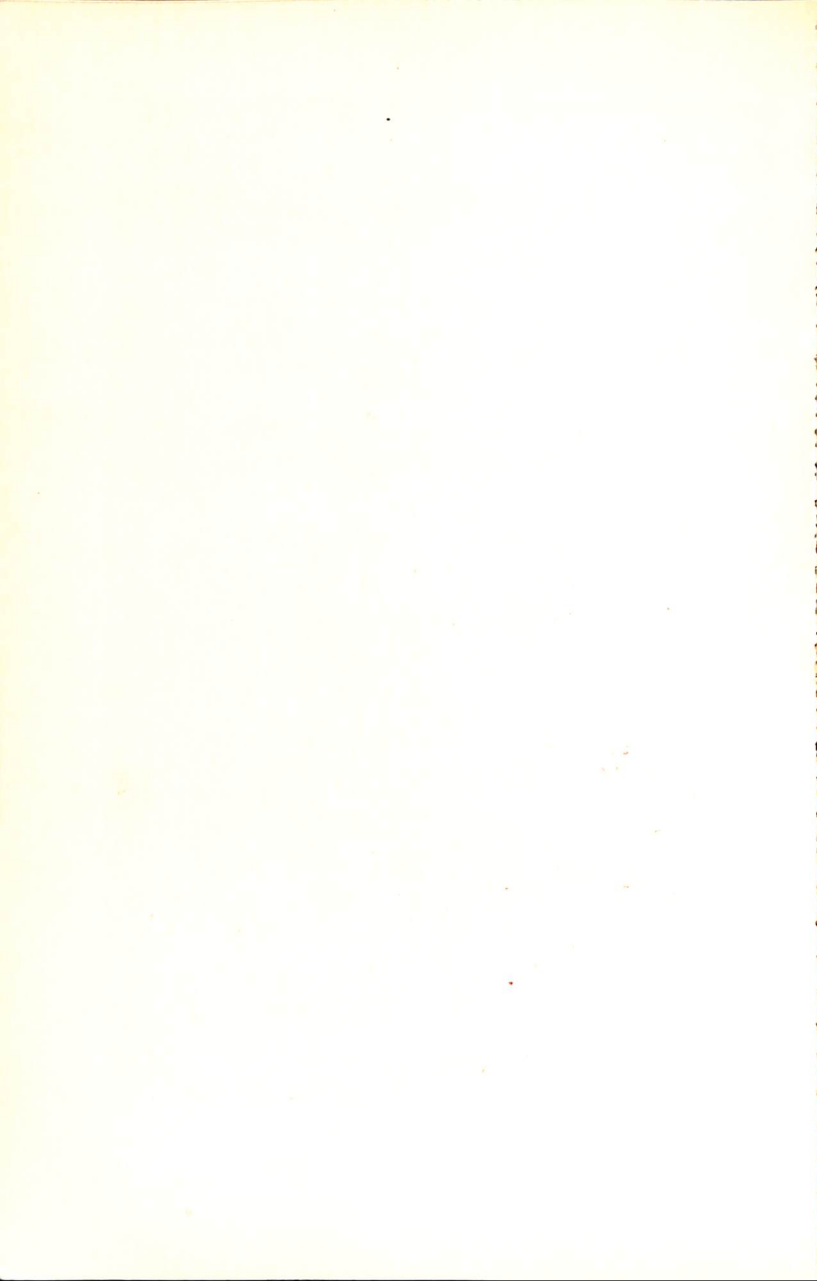
Не турфа агар бўлмаса бор анда манга ким
Дарвешга султон қошида бор топулмас.

Ҳар нечаки кўнглумни қилур жавр ила озор,
Бир заррача зоҳирда ул озор топулмас.

Бу хаста дилин сўрмади дилдор ва лекин
Ҳофиз бики ошиқ анга бисёр топулмас.

* * *

Чакилибдур қалам-и сунъ билан ул кўзу қош,
Ким онинг нақшина ҳайрон кўринур юз наққош.

Тош ичинда кўрунур сийм ҳамеша, илло
Бас ажаб, сиймбарн ичра эрур кўнгли тош.

Оҳим ўти кўнглингга асар эткай эрди,
Бўла билса эди оҳимнинг ўти сангторош.

Бош борур бўлғай анинг қайғусидин охир кор,
Ким анинг қайғусидин бўлди юрагимда тош.

Бўлмасун зарра ғуборе теб анинг йўлинда,
Бўлди кўз мардуми саққо тақи кирпук фаррош.

Иғлатур абр-и баҳори бики кўзларимни,
Магар ул сарви равон кўз ёшидин бўлур ёш.

Муддаий ҳеч кўра билмади Ҳофиз сўзини,
Тонг эмас кўрмаса ҳуршид юзини хаффош.

* * *

Кўрарман жон кўзи бирла анингтак кўрклу жонон
йўқ,
Маним жонимға жавр эткучи андоғ ҳеч султон йўқ.

Адоқи тупроқин кўруб уялганиндин ўш эмди,
Бўлубдур халқ-и олам орасинда об-и ҳайвон йўқ.

Қила билман ўшул кофир қаро зулфи била савдо,
Ким ойтак юзидин бошға кўрарман нур-и имон йўқ.

Агар парда жамолиндин кетарса бир замон ул шах,
Жамолу хусни рашкиндин бўлур хуршид-и тобон
йўқ.

Нечаким жавр этар бўлса маним жонимға раҳм
этмай,
Севарман жону тан бирла, бу сўзда зарра ёлгон
йўқ.

Жаҳон баҳринда кўп каздим вале хуш шеърдин
лойиқ,
Ушул султон қулоқинға кўрарман дурр-и ғалтон
йўқ.

Казиб гул юзи ишқинда чу булбултак равон сайрар,
Кўрарман ушбу даврон ичра Ҳофизтак ғазалхон
йўқ.

* * *

Мани ошифтаю мажнун қилур зулфи паришонинг,
Кўнгулни ҳам солур зиндонға ул чоҳ-и занахдонинг.

Улуклар жон топар доим зилол-и об-и ҳайвондин,
Недин бе жон қилур мени зилол-и об-и ҳайвонинг.

Қаро зулфинг била Чин мушки қайда тенг бўла
билсун,

Шикаст-и мушк-и Чин айлар чу зулф-и
анбарафшонинг.

Гулистон бирла боғ ичра кула кириб юзунг очсанг,
Солур ноз ичра турлу нор ул дам нор-и хандонинг.

Жамолинг гулистониндин қачон хушвақт бўлғайман,
Жигарни гул биқин чун пора айлар хор-и
мужгонинг.

Лаб-и лаълинг уза ул сабза-йн хаттингни кўргузсанг,
Қилур ёқутни шарманда шаксиз хатт-и райҳонинг.

Ажаб эрмас юзинг кўрган аро ҳайрону данг ўлсам,
Чу юзингни кўруб Ҳофиз бўлубдур дангу ҳайронинг.

* * *

Жаҳонни тутди, эй дилбар, жамолнинг,
Жамолинга кўрадур ҳам жалолинг.

Ҳамеша ошиқ учун равшан ўлгай
Жаҳоннинг ичра меҳр-и безаволинг.

Қошинг нун эрур, оғзинг мим янглиғ,
Сар-и зулфунг чу долу нуқта холинг.

Белинг фикринда бўлдум ман хаёлий,
Тақи не қилғуси нозик хаёлинг.

Юз олинг бирла жонларни олурсан,
Мунингтакким кўрунур юзда олинг.

Закот-и ҳуснингиздин лутф айлаб,
Беринг бир бўса, мискин кўнглин олинг.

Кетурди сўзга жоннинг тўтийсини,
Бу Ҳофиз янглиғ ул шаккар мақолинг.

* * *

Эй шаҳзода, лутф ила гаҳ-гаҳ қулунгни ёд қил,
Ғам илгидин озод этиб, хаста кўнгулин шод қил.

Банд-и ғам ичра хастаман зулфунг бикин
Ишкастаю ҳам бастаман, бу қулни, кел, озод қил.

Ул ганж-и ҳуснунг ишқида бўлдум хароб, эй
нозанин,
Вайрона кўнглумни бироз лутфунг била обод қил.
Ишқ ичра жон бирла тилар тан хок-и роҳинг
бўлғали,
Шаҳр-и вужудумни йиқиб жон мулкида бунёд қил.
Жабрунг элиндин дод теб, фарёд қилсам ногаҳон,
Ҳар бир жафоу жавр учун жонимға юз бедод қил.
Эй лола юзлу ол мангиз, сарв-и хиромонтак чиқиб,
Бурқаъ кеториб ҳуснунгга хуршидни минқод қил.
Ҳофиз эрур жоний бу дам ул ғамзаю кўзунг савуб,
Ул турк-и кофиркешни жони учун жаллод қил.

* * *

Навбаҳор эрур чаманда соқий айш оғоз қил,
Чанг бирла уду найни завқ этарга соз қил.
Ошиқона нолау гулбанг этиб чимган аро,
Булбул-и ошифтани ўзинг била дамсоз қил.
Ростий ушшоқни баргу навоға лутф этиб,
Бу мақом ичра мақом-и дилнавоз оғоз қил.
Бўстон-и ҳусн ичра очди эрса гул юзин,
Булбул-и шайдо бикин ҳар ёнға бир парвоз қил.
Гунча янглиғ зарфшонлиқ ёнина солма гириҳ,
Гулнинг авроқи бикин неким бор эмди боз қил.
Қадд-и жононни хиромон бўстон ичра кўруб,
Ёд-и шамшод айламаю тарк-и сарвнот қил.
Гулистони ишқ ичра гул бикин хандон бўлуб,
Лутф бирла Ҳофиз-и майхорани овоз қил.

* * *

Васл бирла ошиқ-и бечорани шод айлагил,
Иўлдин озған қулни лутфунг бирла иршод айлагил.

Подшоҳ-и ҳусн эурсан лутфу эҳсонинг била,
Банд-и ғамдин бандани бир лаҳза озод айлагил.

Қадр кечаси бикин зулфунгни юздин кетариб,
Офтобу моҳни ўзунгга минқод айлагил.

Раҳм қилмай ошиқ-и бечораларнинг ҳолина,
Ким айтдиким санга кўнглунгни пўлод айлагил.

Кўп жафоу зулм этар кўзунг, вале сўзунг била
Раҳм этиб мазлумларга ҳар нафас дод айлагил.

Жон чиқаримни билиб ул лаъли шаккарбор учун,
Қисса-йи Ширин била ҳамаҳд-и Фарҳод айлагил.

Қулларингни ёд қилсанг тарбият қилмоқ учун,
Банда-йи диринадур Ҳофизни ҳам ёд айлагил.

* * *

Ўзгалар бирла бориб майл-и шароб айламагил,
Жигаримни ғам ўти бирла кабоб айламагил.

Нозанинсан санга юз турлу ниёзим бор экан,
Ўзгаларнинг ҳаққина нозу итоб айламагил.

Ғаму дардинг била маъмур эрур жону кўнгул,
Дарду ғам бермай ўш онларни хароб айламагил.

Гоҳ-гоҳи келибон бўлған аро банданавоз,
Умртак кетгали ҳар лаҳза шитоб айламагил.

Лаб-и лаълинг ҳаваси бирла кўзумнинг ёшини,
Табақ-и зар уза чун дурр-и хушоб айламагил.

Печу тоб издамасанг хаста мағим жоним учун,
Гул уза сунбул-и серобиши ноб айламагил.

Тийра бўлмасун агар тесанг Ҳофиз кўнглини,
Зулф-и шабрангни юзингга ниқоб айламагил.

* * *

Чун гўзаллар орасинда йўқ анингтак бир гўзал,
Ким шакартак лаълидин бўлса равон сувтак асал.

Шаккар ўхшарман теса оғзинга яхши бўлмағай,
Чун бу сўз аҳл-и маоний қошидадур бемаҳал.

Жон лаб-и лаъли тиласа қилғаман ул дам равон,
Гарчи бўлса бехато кўнглумда юз ширин хадал.

Кўз ёшиндин кўзларим эви бўлуб турур хароб,
Ори, борондин тушар бунёд эвларга халал.

Юзи шавқинда кўзум оқса оқариб, не ажаб,
Дойимо чун қорни оқтурди хуршид-и ҳамал.

Қайда бўлсун меҳридин ошиқ бу оламда жудо,
Чун қила билмас жудо меҳрин анинг тиғи ажал.

Кўз қарартур жумла арбоб-и маоний сўзума,
Ул газал учун қачонким айтсам Ҳофиз газал.

* * *

Чаманнинг ичра, эй сарви равон, келиб хиром этгил,
Жамолу ҳуснунгга гулзор гулларин ғулом этгил.

Отиб бир ғамза ўқини ўшул мастона кўзлардин,
Маним кўзимга уйқуни ўш ондин сўнг ҳаром этгил.

Сўзумнинг йўқтурур завқи лаб-и лаълингни
сўрмайин,
Лаби лаълингни сўрдуруб мани ширинкалом этгил.

Юрагимни қилиб пора ичарсан қонини ҳар дам,
Ким ўғратти шароб учун сангаким қасд-и жом
ЭТГИЛ,

Чиқариб жонни бу тандин ўшул султон-и ишқингни,
Равон жонимнинг ўрнига келиб қойиммақом ЭТГИЛ.

Жаҳоннинг ичра кўс-и ҳусн урған моҳ-и тобондур,
Ўш онинг навбатни, эй жон, юзунг очиб тамом
ЭТГИЛ.

Саломатлик тилар бўлсанг фиғону оҳ илгиндин,
Берарда ушбу қул Ҳофизга, эй султон, салом ЭТГИЛ.

* * *

Эй юзи олким эрур ишинг ҳамеша ол,
Солма, бу ошиқнинг кўнгулин лутф бирла ол.

Юз турлу ол бирла кўнгулумни олким,
Серб лолатак кўрунур юзунг узра ол.

Ғар жони бирла ошиқ эмасдур недин камар,
Нозик белингни қучмоқ учун боғлади хиёл.

Оғзинг хаёли бирла бу ошиқ кўнгулни
Об-и ҳаёт чашмаси айлади зул жалол.

Кун тушда ҳусн даъвоси қилди юзунг кўруб,
Қолди хижолат ичра тушди анга завол.

Ҳофиз айтди ушбу ғазални равон чу об,
Токим жавоб айтса латифу равон жамол.

Кўрса эди бу шеърни туркий тилини билиб,
Юз офарин ўқиғай эди шоҳимиз Камол.

* * *

Эй пари пайкарки, юзунг бадру қошингдур ҳилол.
Сан эрусан олам ичра офтоб-и безавол.

Не сабабдин гул кўринди гулистонда ранг-ранг,
Ол юзунг рангидин топмади эрса инфиол.

Сунбул-и зулфингниким солди сабо густох этиб,
Ғоят-и нозиклигиндин бўлди гул юзунгда ҳол.

Ришта-йи жонтак белинг сиринга етишмадилар,
Нечаким борик танлар қилдилар бас қилу кол.

Не ажаб бўлғай агар ман қулни издаб топмасанг,
Нозик ул белинг хаёлидин бўлибман чун хаёл.

Хок-и роҳинг бўлмақимдин йўқ ғубор-и ғам манга,
Лек ғам улким сенга ўлтурмаса гард-и малол.

Тушкали қадинг хаёли дийда-йи ғамдийдага,
Гуйиёким жўйинбор ичра эрур тоза ниҳол.

Ҳар киши қайда айтғай шеърни Ҳофиз бикин,
Чун топибдур васф-и қадинг бирла табъ эътидол.

* * *

Ой юзунг шавқидин заъф ичраким бўлдум ҳилол,
Нозик ул белинг хаёли қилди мани чун хаёл.

Холи бўлмади даме холинг хаёлиндин кўнгул,
Чун қилур холинг хаёли дам-бадам дафъ-и малол.

Бас тиладим жон бериб лаъли лабингни сўрғали,
Бермадинг ширин жавобе нечаким қилдим савол.

Аршининг соқинға бошим етгай эрди бехато,
Остоининг ўнкали топсам эди бир дам мажол.

Иўқ бўлурман қайдаким сан қилсанг, эй султон
зухр,
Бу жиҳатдин васлинг эрур бандага амр-и маҳол.

Жом-и Жам ичра шароб-и ишқ бўлмаса мудом,
Жом-и Жам билмангиз ониким эрур сангу сафол.

Ҳол аҳли жамъида ҳоли санинг ишқинг била,
Турк Ҳофиз сўзларинда бор турлу завқу ҳол.

* * *

Кўзума кўргузуб, эй жону жаҳон ҳусну жамол,
Ол юзунг била ол айлаю жон мулкени ол.

Тутди ёзи юзини оҳим ўти мило-мил,
Кўзларим чашмасидин бўлди тақи моло-мол.

Ишқингиз ҳоли била ҳоле қиладур ҳолат,
Қайдаким бор бу дам покназар соҳиб-и ҳол.

Ҳоли бўлмағали кўнглум хатту холинг сўзиндин,
Мани ошифтау бас тийра тутар ул хатту хол.

Доли давлат манга гар бўлмаса зулфунг, эй дўст,
Мусҳаф-и юзунг уза нок кўрунур суврат-и дол.

Бол очиб учди лабинг ёнина жоним, лекин
Магас оч ўлариндинким эрур фориг бол.

Бодани ёд қилиб лаъл-и лабингни тилади,
Билгали жон била хаста кўнглум ҳусн-и савол.

Зоҳид-и гўшанишиннинг кўнглин олмоқ учун
Кўргузур жоду кўзунг ғамза била саҳр-и ҳалол.

Кўргали ҳусну жамолингни камолинг бирла,
Топди Ҳофиз ғазали туркийда бас тавр-и Камол.

* * *

Айём-и висолин ўш анинг ёд қилайим,
Ғамгин кўнглумни нафасе шод қилайим.

Устод манга дард эрур ишқ йўлинда,
Шогирдсифат хизмат-и устод қилайим.

Бунёд-и вужудим ғам-и ишқинда ёқилса,
Сахро-йн адамда яна бунъёд қилайим.

Ғар банд қилиб банда қилур бўлса замона,
Ўзумни ўш ул банддин озод қилайим.

Ишқи ўтина анча ўз-ўзимни ёқайимким,
Кофир тақи бўлса, они минқод қилайим.

Ширин лаби лаълини сўруб орзуманда,
Жон бирла равон қисса-йн Фарҳод қилайим.

Ҳаддин ошурур бўлса жафо қилмоқини дўст,
Ҳофиз бикин эшикида фарёд қилайим.

* * *

Жом-и май ишқиндин онинг нўш қилайим,
Олам ғамин, эй соқий, фаромуш қилайим.

Зоҳид тиласа қатра ўш ул жом-и сафодин,
Бир қатрадин они тақи беҳуш қилайим.

Ғар пир-и муғон ҳукм қилур бўлса бу жонга,
Дур бикин ўшул сўзга садафгўш қилайим.

Жон коми эрур захр-и ғам-и ҳажр била талҳ,
Ширин лаби ёди била пуриўш қилайим.

Ғар бод-и висол эсса ўш андин бу кўнгулга,
Дарё бикин ул ҳол била жўш қилайим.

Хуршид-и жаҳонтоб бикин очса юзини,
Сўз зулфини бу маънога рўпўш қилайим.

Ҳофиз ўш анинг гулшан-и васли ҳавасиндин
Булбулни бу сўзлар била хомуш қилайим.

* * *

Бода ичмаклик учун қасд-и лаб-и жом эталим,
Бошсиз ишлар борини эмди сарамжон эталим.

Шарт қилмоқдин агар муфлису ожиз бўлсоқ
Хирқамизни гаров айлагалиму вом эталим.

Май-и софийни биза келтуринг, эй сўфи-йи соф,
Ҳосил-и икки жаҳонни сиза инъом эталим.

Хосу ом орасида илм эясин маст айлаб,
Улуми ишқ ила оламға биз эълум эталим.

Масжиду савмаада барча қилур даъват-и дин,
Биз бориб майкадага даъват-и ислом эталим.

Шўхлиқ айласа минбар топуб ул воиз-и хом,
Ичуруб усруталим они тақи ром эталим.

Майнинг авсофи бу давр ичра қачон хатм бўлур,
Ҳофиз ушбу сўз ила шеърни итмом эталим.

* * *

Кўрклу юзунг бикин гулу гулзор кўрмадим,
Гулзор-и ҳуснунг ичра тақи хор кўрмадим.

Эмди ниёз йўлида жон хокироҳ эрур,
Чун ноз бирла ишқни ман ёр кўрмадим.

Мардона ишқ сиррини сақла кўнгулдаким,
Номардларни маҳрам-и асрор кўрмадим.

Озор қилдилар кунглумни ҳазор бор,
Илло кўнгулда заррача озор кўрмадим.

Гар издасанг сафо, тилагил дард-и ёрни,
Бедардни чу қойил-и анвор кўрмадим.

Дарду бало-йи ишқ била ёр бўлғали,
Оламнинг ичра ҳеч ман ағёр кўрмадим.

Қаздим жаҳонни Ҳофиз-и аворатак, вале
Андоғ жаҳонда дилбар-и айёр кўрмадим.

* * *

Кишининг қадрини билган жаҳонда ёр кўрмадим,
Кўнгул асрағучи ҳам нозанин дилдор кўрмадим.

Кўнгул мулкани асрарман тею олган баче бўлди,
Ва лекин олганиндин сўигра ман асар кўрмадим.

Боқиб кўз учи бирла кўз кўра кўнглумни олдилар,
Матоъ-и қалбга мундин ўтингин бозор кўрмадим.

Вафо сўзини кўп сўзлади олам ичра ёронлар,
Вале қилган вафо сўзинга бир дайёр кўрмадим.

Жаҳоннинг ичра маънодин дам урған кўп эрур, илло
Бу дамнинг узра побаржой маънодор кўрмадим.

Кимунг жонинда дард-и ишқ бўлса чора ўлмакдур.
Шифо топган бу дард-и ишқдин бемор кўрмадим.

Узунгни ишқнинг ўтинга ёқғил ёр издасанг,
Чун, эй Ҳофиз, ўзингдин ўзга ман ағёр кўрмадим.

* * *

Эмди боралим, ғўша-йи майхона туталим,
Усрук бўлалим, соғар-и паймона туталим.

Ушшоқ мақоми чун эрур кўй-и харобот,
Ўзумиз учун анда бориб хона туталим.

Бехуш қилиб ўзина чун бизни қилур хуш,
Бас хуш не маъно била бегона туталим.

Мискинлик ила шоҳи замонни талаб айлаб,
Дарвеш бўлиб манзили гўшаи вайрона туталим.

Ҳар ишки тутар бўлсақ анинг ишқи йўлинда,
Ед айлагалим кўзину мастона туталим.

Сонсиз карами бирла қачон айласа сонсиз,
Ул дам шаҳ-и даврон қачон сона туталим.

Фармони хатиндин ёза бошламағалим теб,
Ул зулфини ёзмоқлик учун шона туталим.

Куйсак тақи ёнсак тақи ёнмас ўш эмди,
Шамъ-и юзина жонни чу парвона туталим.

Неча ўзумизни туталим оқилу ҳушёр,
Ҳофиз бики бир усруку девона туталим.

* * *

Бородур эшикина анинг равоним ҳар дам,
Кўк уза ҳам чиқодур оҳу фиғоним ҳар дам.

Кўзга қайда чаман ичра кўринур сарвиноз,
Ноз бирла юруса сарв-и равоним ҳар дам.

Қоматини соғиниб жон қуши парвоз этса,
Тўбининг узра кўрунур таяроним ҳар дам.

Новак-и ғамзаси токим жигаримга тегди,
Жигари кўздин оқар кўз кўра қоним ҳар дам.

Нечаким манъ-и назар кўзума қилдим юзидин,
Боқмас бўлмади чашм-и нигороним ҳар дам.

Ул замондаки, лаби лаълини ёд айларман,
Тудоқимға келур ул тандаги жоним ҳар дам.

Ед эта бошласа Ҳофиз ўш анинг тор оғзин,
Иўқ бўлур анда маним ному нишоним ҳар дам.

* * *

Ман вафолиғ қулни қилмас ўзини ёр, англадим,
Қон ёши иғлатиб ўлтурур зор, англадим.

Ушбу тун ёрим эшикинда фиғон чақдим, вале
Зорлиқимни эшитиб бўлди безор англадим.

Гар ҳавосинда ўш ул жононанинг жон берсаман,
Этмас бир кун кўнгул учун ҳаводор, англадим.

Бир назар бирла бу қулнинг ҳолини билмак учун,
Ерлиқ қилмас ўш ул кўзлари айёр, англадим.

Хуш келиб ўтди синон-и ғамзаси жондин, вале
Ўтканиндин сўнгра жоним ичра озор англадим.

Ул санамдин тонг ели густох ошди субҳидам,
Қасд этарин жонима ман охир-и кор англадим.

Ўлтурурда бандасни эди рақиб таъназан,
Ҳофиз-и бечорани ул шаҳ суюрғар, англадим.

* * *

Жон ичра хиромон бўл, эй сарв-и хиромоним,
То жонни равон кўрсун тан ичраки бу жоним.

Бас ғунча бўлуб турур қадғу элида кўнглум,
Васлинг била шод айла они, гул-и хандоним.

Хар хориким илгингдин ўрнаса кўзум ичра,
Ул хор эмас, эй жон, эрур гулу райхоним.

Ғамнок бўлуб борман саҳрову гулистонга,
То кунж-и ғаминг бўлди саҳрову гулистоним,

Гар хор-и фироқингдин бўлмаса кўнглум реш,
Бўлмагай эди гултак бу чок-и гирибоним.

Куфр-и сар-и зулфунгни пинҳон сава билмасман,
Чун куфрнинг ичрадур пайдо маним имоним.

Ул зулф-и паришонинг савдойи қилур мани,
Чун дол ангадур ҳолий ўш хол-и паришоним.

Бош хокироҳинг бўлуб етишса адоқингга,
Ман қулга саодатдур, эй сарвару султоним.

Қулдурман аё султон Ҳофиз бики жон бирла,
Ул тесанг ўлайим ман, кўргуз хатт-и фармоним.

* * *

Кел, эй қиш ичра фасли навбаҳорим,
Ниқоб олғил юзунгдин лолазорим.

Агарчи пок эди, тардоман ўлди
Ғам-и ҳажрингда чашм-и ашкборим.

Қарар эркан қарор-и васлингизни,
Қарарим йўқу ҳам сабру қарорим.

Ёниб ишқ ўтина топдим сафо, лек
Етишмади санга бу нуру норим.

Не ғам бордур манга ағёрдинким,
Ғаму дардинг эрур пайваста ёрим

Бошимни қилдим эшикинда ман хок,
Вале поймол бўлди ёдгорим.

Жаҳон бўлғай эди Ҳофиз била дўст,
Тесанг эрдиким улдур дўстдорим.

* * *

Қошинг бўлғали меҳроб-и намозим,
Санинг нозингга бордур юз ниёзим.

Ёнарман шамътак ишқингдин, илло
Асар қилмас санга сўзу гудозим.

Навозиш сандин ўзгадин тиламан
Чу сандурсан ҳабибу дилнавозим.

Ўш ул лаб бирласан жон-и азизим,
Ўш ул қад бирласан умр-и дарозим.

Юзунгни кўргали ўзга юзинга
Назар қилмади чашм-и покбозим.

Тиламадим санубар бирла шамшод,
Қадинг бўлғали сарв-и сарфарозим.

Мақомим оқибат Маҳмуд бўлғай,
Агар тесангки Ҳофиздур Аёзим.

* * *

Улки юзи гулистонимдур маним,
Қомати сарв-и равонимдур маним.

Юзи меҳриндин кўнгул равшан эрур,
Юзи моҳ-и осмонимдур маним.

Завқ этарман оғзини савмак била,
Чун ўш ул айш-и ниҳонимдур маним.

Шаккарин лаъли лабин рангин тилаб,
Кўздин оқған ол қонимдур маним.

Ҳосило жонтак саварман ониким,
Ҳосил-и ҳар ду жаҳонимдур маним.

Ваъда-йи васлинға қилмади вафо,
Ваъдаси асри ёлонимдур маним.

Ҳофиз-и бечоратак қулман анга,
Ушбу сўз вард-и забонимдур маним.

* * *

Эрур зулф-и дарози андайн дом,
Ки жон шоҳбозини боғлади модом.

Каманд-и зулфи чулғашди қадинға,
Анинг такким эрур печон алиф лом.

Дил оромин топа билмагай эрди,
Агар бўлмаса эрди ул дилором.

Юзинда ул лабу оғзи кўзидур
Табақ устинда шакар писта бодом.

Бас гулюзлулар бордур валекин,
Анингтак қани бир сарв-и гуландом.

Ҳилол қошини кўргузмак учун,
Эшикдин чиқса йиқилғай дару бом.

Аё Ҳофиз ўш ул жонси қошинда,
Жаҳон кўрклуларидур нақш-и ҳаммом.

* * *

Гар бўла билса ўш ул султонға лойиқ хидматим,
Аршдин аъло кўрунғай остон-и иззатим.

Юзини кўрмай мақом-и ҳайрат ичраман вале,
Кўргузур бўлса юзин бўлғай зиёда ҳайратим.

Ман бор эркан ўзга ошиқға жафо қилмаса теб,
Бўлди ғолиб жону кўнглумда зиёда ҳасратим.

Ерни кўргали қилмадим назар агёрга,
Ғайр ёнинга назар қилмаға қўймас ғайратим.

Хон-и васлиндин эрур дард-и ғам-и ҳижрон насиб,
Чунки қиссам азалдин ушбу бўлди қисматим.

Гарчи ман хошок янглиғ эшигинда хорман,
Бор арбоб-и назар қошинда қадру қийматим.

Ҳофизо, бўлса бошим жононанинг йўлида хок,
Бўлғай эрди юз тариқа иззату ҳам давлатим.

* * *

Эй латофат осмонида юзи моҳ-и тамом,
Подшоҳ-и ҳусн сансан Юсуф-и Мисрий ғулом.

Завқ бирла ғунча янглиғ чок қилғай сийнани,
Гар сабо ошиқға кетурса висолиндин паём.

Кўзларим юзунгдин, эй жон, нур издаса не тонг,
Чун тилабдур афтобу моҳ андин нур вом.

Қайтарубдурлар юзини қибла-йи меҳробдин,
Юзунгу қошингни кўргали муаззин ҳам имом.

Оразинг бирла хатинг ҳусн ичра қайда тенг бўлур,
Доимо мағлуб эрур чун меҳр қошинда залом.

Хоб-и ғафлат бирла доим маст ноз айлаб турур
Наргис-и раъно бикин кўзунгни ҳайи ло йаном,

Шаккар-и ширинтак ул лаълинг шаробин кўргали
Бўлди пинҳон ҳижлатидин шишанинг ичра мудом.

Ичди кўз кўра маним қонимни лаълинг ол ила,
Элга тушса сўруб андин чаккай эрдим интиқом.

Ол тудоқингни бу Ҳофиз буйла сўра билса эди,
Топғай эрди кўнгли издаган бикин оламда ком.

* * *

Ишқ дарди хаста жонимдин даме кам бўлмасин,
Реш жонимга ҳам андин ўзга марҳам бўлмасин.

Дард-и дилким доимо маҳрам бўлубтур жонима,
Андин ўзга олам ичра ёру маҳрам бўлмасин.

Ҳар ким издар ишқнинг ҳамдамлигини доимо,
Дардидин ўзга била бир лаҳза ҳамдам бўлмасин.

Олам ичра оламе топмаса ошиқ дард ила,
Не сафо бўлғай бу олам ичра, олам бўлмасин.

Одам-и хокӣда гар бунёд дарди бўлмаса,
Ушбу олам ичра ҳам бунёд-и одам бўлмасин.

Дарднинг бунёди муҳкам бўлмаса жон мулкида,
Ушбу бунёдга жаҳон ҳам ҳеч муҳкам бўлмасин.

Шодмон бўл дард дилдор ила, эй Ҳофиз мудом,
Бошингга оламнинг ичра бир замон ғам бўлмасин.

* * *

Сўз била ширин тудоқи шакарафшон бўлмасун,
То анинг давринда шаккар нархи арзон бўлмасун.

Жон-и ширинким олур ширин тудоқи ол ила,
Андин ўзга ол бирла жоним олғон бўлмасун.

Ол бирла ол тудоқи ошиқиким ўлтурур,
Шаккарин лаълиндин ўзга ҳеч товон бўлмасун.

Бор тесам хурдабинлар қошида йўқ оғзини,
Сўзласун боре бу сўзум бори ёлғон бўлмасун.

Сайд этиб ошиқларин ўлтурса ул сайёд-и шўх,
Боғламасун банд-и фитрокинга то қон бўлмасун.

Жон нисор эттим ўш ул жононға қилмади назар,
Ногаҳон ул нозаниннинг кўнгли қолғон бўлмасун.

Юзи устиндаги зулфиндин чакар жоним азоб
Ганж устинда анингтак мор пихон бўлмасун.

Кирмасин ҳар кишининг кўнгли эвинга ул пари,
То жаҳоннинг халқи бир йўли парихон бўлмасун.

Нуқтаға васлин тилаб, Ҳофиз, кезар паргор так,
Андайин саргашта олам ичра бўлғон бўлмасун.

* * *

Кўрмасам меҳр-и жамолин моҳ-и тобон бўлмасун,
Гул юзин кўргузмаса булбулга бўстон бўлмасун.

Айтунг ул жон пораси жононғаким ҳажр ўтина
Мени ўртаб ўзгага шамъ-и шабистон бўлмасун.

Ҳар кечаким жавр ўтиндин жоним ичра бўлса доғ,
Рози эрурман ва лекин доғ-и ҳижрон бўлмасун.

Ошкоро кетса кўздин заррача эрмас жаҳон,
Лекин онинг офтоби нури пинҳон бўлмасун.

Нечаким бўлса кўнгуллар олғучи эҳсону ҳусн,
Ҳусн тахтинда ўш андин ўзга султон бўлмасун.

Ол юзин кўргузмайин ол айламасун ул санам,
То бу ошиқ кўзидин ер юзи ол қон бўлмасун.

Кирмасун кўксин очиб ул нозанин гулзорға,
Ногаҳ гулларининг иши чок-и гирибон бўлмасун.

Зулфининг бир торина минг жон олур эрди вале,
Фикр этар гўёки нарх-и мушк арзон бўлмасун.

Ёд қилма Ҳофиз, ул кофир кўзининг ғамзасин,
То назар сўзинда ҳам торож-и иймон бўлмасун.

* * *

Ҳар лаҳза мани жавр ила озор қилурсан,
Жон бирла жаҳондин тақи безор қилурсан.

Ман ёрлиқ ичра санга жонни берур эркан,
Сан ўзгага ўзунгни недин ёр қилурсан.

Озор баче бор экан жоним ичинда,
Ман бандани бежурм дил озор қилурсан.

Жавринг тикканин жонима ҳар дам тикарингдин.
Кўз мардумини кўз кўра хунбор қилурсан.

Эй дурр-и гаранмоя, санга толиб эвурман,
Так ўзгани ўзунгга харидор қилурсан.

Ҳасрат ўтина жону жаҳонимни ёқарман,
Номардинким маҳрам-и асрор қилурсан.

Бу Ҳофиз-и дил сўхтаға лутфу ситамни
Недурки баче андаку бисёр қилурсан.

* * *

Ўзга бирлан ки даме майл-и шароб айларсан,
Ҳасрат ўти била бағримни кабоб айларсан.

Ҳажринг ўти била жонимни ёқиб ҳар соат,
Чашма янглиғ икки кўзимни пуроб айларсан.

Турфа ҳоле эвур, эй жону жаҳон, ҳолимким,
Роҳат-и жонсану жонимға азоб айларсан.

Ноз қилғил тесамаи, ноз қилиб қилмассан,
Нега бу ошиқингға нозу итоб айларсан.

Иўқтурур ҳеч хато санда, аё турк-и Хито,
Не тиласанг ани қилғилки савоб айларсан.

Келдинг эрса нафасе кетмагил, эй умр-и азиз,
Умр жуд ўзи кетар, сан не шитоб айларсан.

Ҳофиз хаста кўнглини йиқиб ҳам ёқдинг,
Қилмайин они иморат не хароб айларсан.

* * *

Боғ-и ҳусн ичида ажаб бир гул-и хандондурсан,
Ол ўш ул онглар ила рашки гулистондурсан.

Тўтий-и жон тиласа қутини сандин не ажаб,
Сучи лаълинг била чунким шаккарстондурсан.

Жон чакиб ман ўладурман, манга бер об-и ҳаёт,
Чун ўш ул оғзинг ила чашма-йи ҳайвондурсан.

Жон тесам айб манга айламагил, эй дилбар,
Не теганим санга чун ошиқ учун жондурсан.

Сарву шамшод баса бор гулистонда вале,
Сан уш онлар аро бир сарв-и хиромондурсан.

Сан қуёшу қаму арбоб-и ҳусн заррамисол,
Қул эрур барча санга, сан шаҳу султондурсан.

Жумла ҳайрон манга бўлди бу замон, эй Ҳофиз,
Айтмассан манга ким сан кима ҳайрондурсан.

* * *

Биздин, эй жон, нечага тегру жудойий қилғасан,
Лафз этиб бегоналарга ошнойий қилғасан.

Ушбу қулни кўрган орада кўрунмай жон бикин,
Қўл тутушиб ўзгаларга раҳнамойий қилғасан.

Ўзга бирла ринду қаллошу қаландарваш бўлиб,
Бизга келсанг ҳар замон зуҳду рийий қилғасан,

Ўзгаларнинг илгидин бода ичиб, сархуш бўлуб,
Давр бизга келган ора порсойий қилғасан.

Оҳким, жон бикин, эй жон, сани савдук вале,
Умр янглиғ неча бизга бевафойий қилғасан.

Подшолиғ қилғасан бизим қошимизга келиб,
Ўзгаларнинг қошина борсанг гадойий қилғасан.

Жон била қулдур тею Ҳофизга гар лутф айласанг,
Олам-и маънода доим подшойий қилғасан.

* * *

Эй санам, ой юзлу жоним, кўрклуларнинг жонисан,
Бениҳоят ноз қилғилким анга арзонийсан.

Жон олиб жон берур ул кофир қароқчи кўзларинг,
Бу вафоу жавр бирла сан кимунг султонисан.

Гамзанг ўқи тўкди қонимни вале ҳар дам сани,
Кўзларим ол қон оқизиб, издаюрким қонисан.

Кезлаю кўзлай туруб қош ёсина кирпук ўқин,
Отгил ўш эмди маним ёнимға ул ўқ ёни сан.

Тегма бир нодон сўзунга кирма, эй жон пораси,
Жумла-йи олам манга бир ёни сан бир ёнисан.

Эй кўнгил, солма ўзингни ишқ ўтидин йироқ.
Чун муҳаббат ҳукми бирла сан анинг бирёнисан.

Эмдидин сўнг боре, эй жону жаҳон, тенгри учун,
Дўстунгни ўлтуруб кел, бўлма душман ёнисан.

Шамъ-и рухсоринг учун парвона так Ҳофизни кўр,
Ёндуруб ҳижрон ўтинға ёнмади теб ёнисан.

* * *

Бу ноз ила сарв-и равон қанда борурсан,
Жоним тилаги мунис-и жон қанда борурсан.

Олам нигорондур санинг ул ҳуснунга, эй жон,
Оламини солиб хуш нигарон қанда борурсан.

Кеч келдинг эса кечди умр нури сафосиз,
Ултур кечага тегру равон қанда борурсан.

Ол қон оқадур эмди фироқингда кўзумдин,
Айлаб бу кўзум ёшини қон қанда борурсан.

Жон тўтйиси қут издаю ул лаъли лабингдин,
Эй сўзи шакар, қандизабон қанда борурсан.

Бу қомату рафтор ила ҳар лаҳза қиёмат
Қилмоқ учун, эй шўх-и замон, қанда борурсан.

Фарёд санинг жавру жафонг илгидин, эй дўст,
Ҳофиз қиладур оҳу фиғон, қанда борурсан.

* * *

Ошиқ-и бечора бирла ёр сан,
Ёр экан ҳам нозанин дилдорсан,

Зорлиғ қилсам манга айб этмаким,
Булбул-и ошуфтага гулзорсан.

Олдадинг, олдинг кўйгулнинг нақдини,
Турфа жонсан булажаб таррорсан.

Кўз дошиндин ошғил, эй сарв-и равон,
Ким кўрарман асри хушрафторсан.

Ошиқ-и девонадин қочқан аро,
Гўйиёким оҳу-йи тоторсан.

Ул рақиб муддаидин азрилиб
Бир йўли келсанг, гул-и бехорсан,

Ёрлиқ қил андайнн Ҳофизғаким,
Борча билсунлар анга ким ёрсан.

* * *

Фироқингда чакарман жону беморингни сўрмассан,
Эрурман сийна мажруҳу дилафкорингни сўрмассан.

Бу дам бозор-и ишқингда манинг так зор чаккан
йўқ,
Вале сан ҳуснунга мағруру бозорингни сўрмассан.

Эшигингда туну кун зору афғон чакадурман,
Не ёндин эшитиб розимни бу зорингни сўрмассан.

Адоқинг тупроқиға нақд-и жон бермак тиларман
лек,
Тиларсан ўзгаларнию, харидорингни сўрмассан.

Бошимға оқибат етгай адоқинг тею хок ўлдум,
Азизимсан бу хок-и раҳтак хорингни сўрмассан.

Мани сан соҳиб асрор айладинг дардинг била, илло
Бу мушқил дарддурким соҳибасрорингни сўрмассан.

Агарчи ёрлиқда жонни ўйнадим бу Ҳофиз так,
Вале не қилмаға бўлурки сан ёрингни сўрмассан.

* * *

Гулзор-и жоннинг равнақи, эй сарвинозим,
қандасан,
Булбул сифат нолон эрурман шоҳбозим қандасан.

Ендим бaсе ҳасрат била ҳижроннинг ўти ичра ман,
Еқғон мани сармоя-йи сўзу гудозим қандасан.

Қолдим дебон боз эмди ман ҳасрат мақоминга етиб,
Лутфу иноятлар қилган, эй чашм-и бозим, қандасан.

Ман бедилу бедин бўлиб қолдим муҳаббат йўлида,
Ошиқ-и жигархун айлаган, эй дилнавозим, қандасан.

Айшу умидимнинг гули пажмурда бўлди бир йўли,
Фасли хазонларни баҳор эткучи ёзим қандасан.

Ҳоним бадандин чиққали сансиз тилайдур дам
бадам,
Ҳолимга раҳм айлагучи умр-и дарозим қандасан.

Маъною сурат ичра чун сансан будам Маҳмуд-и
вақт,
Тесанг не бўлгай раҳм этиб Ҳофиз Аёзим қандасан.

* * *

Ишқ ила то ошно ҳамхонаман,
Ўз ўзимдин бир йўли бегонаман.

Эмдидан сўнг сиз манга оқил деманг,
Чун шароб-и ишқдин девонаман.

Ул қаро кофир кўзининг сўзларин
Айтайим ошиқлара мастонаман.

Ул пари юзлуга кор эткай тею,
Ўқидим афсун била афсонаман.

Ганж-и ишқини топа билмак учун
Манзилимни айладим вайрона ман.

Ёнмағайман ҳар неча ёнсам тақи,
Шамъи так юзунга чун парвонаман.

То гидо-йи ишқ бўлдум жон била,
Шоҳ-и оламини бу сонға сонаман.

Чун кўнгулда айлади ул бут қарор,
Ошкор айлаганим бутхонаман.

Ҳофиз-и қаллош так масжид солиб,
Тутқаман майхонада паймона ман.

* * *

Эй юзунгга жон била то бандаман,
Меҳр-и равшандил бикин тобандаман.

Кўргали юзунг гулистонин кўзум
Завқ бирла гул бикин пурхандаман.

Гулни ўхшатғали ол энгларингга,
Бу жиҳаттин лола так шармандаман.

Пойбўсунг даст бергали манга,
Топдим, эй жон, давлат-и пояндаман.

Жонни бердим бир йўли йўлингга лек,
Ишқинг ила то қиёмат зиндаман.

Ман санга жон бирла ошиқман вале,
Сан нигоро қандасан, ман қандаман.

Сан шаҳоншоҳ-и замонсан ҳусн ила,
Ҳофиз-и бечора так ман бандаман.

* * *

Кўрсам эрди бир дам ул ҳур-и паришонимни ман,
Айтғай эрдим зулфи так ҳол-и паришонимни ман.

Зулфи янглиғ тийра аҳволу паришон рўзгор,
Бўлмас эрдим кўрсам ул хуршид-и тобонимни ман.

Дард бирла жону дил мажруҳу дармон ёр эрур,
Топмадим бу дард учун оламда дармонимни ман.

Ул гул-и сероб шавқинда очилган лола так,
Оҳ этиб кўргызгаман чок-и гирибонимни ман

Обру бўлмас манга ҳосил ўш ул жононадин,
Кўрмагунча сойил эшигинда ол қонимни ман.

Оқмағай эрди кўзум ёши равон Жайхун бикин,
Топсам эрди хаста кўнглум мулкин оқғонимни ман.

Кўзларимдин ер юзунга бормағай ёқут-и ноб,
Бир сўра билсам ўш ул лаъл-и дурафшонимни ман.

Зулфининг занжирина девона кўнглум боғланур,
Чун кўрарман куфр ичинда нур-и иймонимни ман.

Қайда ул дилбарни кўрса Ҳофиз ўзиндин борур,
Оҳ гофил кўрмадим ҳеч ушбу нодонимни ман.

* * *

Ернинг фикри била пайвастаман ҳамхонаман,
Ўз ўзумга оқилу ўзгалара девонаман.

Ўз ўзумга илиниб парвоз айлай билмадим,
Оҳким ман дом-и жон эрурману ҳам донаман.

Ошно-йи дўст шаксиз бўлғай эрдим уш бу дам,
Бўлсам эрди ўз ўзимдин бир йўли бегонаман.

Жон чака турмоқ фироқи ичра ошиқ издамас,
Ушбу жон дарди била етишдим эмди жона ман.

Оҳнинг тиғи била кўксумни қилдим шох-шоҳ,
То бўла билсам парвон зулфи учун шона ман.

Сўфий-и софийни издаб топмаман тею мудом
Ул харобот ичра тутдум соғару паймона ман.

Гоҳи масжид даврида Ҳофизману меҳробхон,
Гоҳ майхона ичинда ошиқ-и фарзонаман.

* * *

Жонон хаёли кетмади бу жон-и ғамфарсуддин,
Савдо-йи ишқинда зиён чун яхши кўрунур суддин.

Ҳар кимга кўргуздум вафо, чакдим жафосин
оқибат,

Хушнуд ҳаргиз бўлмадим бу бахт-и нохушнуддин.

Кўрди кўзи ҳолимнию қилмади ҳолимға назар,
Раҳме қачон бўлғай манга ул тарк-и хашм олуддин.

Мақсад манга эшигию мақсуд-и жон жонон эрур,
Ҳосил тилак дийдордур бу мақсаду мақсуддин.

Зулфи била юзин онинг шому саҳар айлаб шафиъ,
Доим тиларман кўргали дийдорини маъбуддин.

Баским чиқади дам-бадам оҳим ўти бирла тутун,
Ул ой юзинда асар бўлғуси пайдо дуддин.

Ҳофиз қиладур дард ила афғон муҳаббат йўлида,
Чун дард ила афғон эрур хуш нағма-йи Довуддин.

* * *

Қўл берди иноят била эмди манга жонон,
Гўё ўзина чакди қулин лутф ила султон.

Раҳм айлади ҳолимғаю кўз ёшим оқитди,
Андоғки тушар гулнинг уза қатра-йи борон.

Андоғ хушоянда кўзум қошидин ошди
Ким, гулшан-и жонда юруса сарв-и хиромон,

Ул ҳолда олам манга зиндон эди, илло
Зиндонни инояти била қилди гулистон.

Кўргузди юзу айлади ҳолимни равон жамъ,
Гарчи қаро зулфи так эдим ҳоли паришон.

Лойиқ ўш анга пешкашим йўқдуру жон бор,
Жонимни қабул айласа ўшда чакайим жон.

Ҳофизга наво тегмаса Хоразмда, андин
Қилгай эди оҳанг-и Ҳижоз ила Сипаҳон.

* * *

Бу хастанни тақи дилдор ёд қилмасму,
Шикаста кўнглини бир лаҳза шод қилмасму.

Не эҳтиёж мани жавр бирла ўлтурмак,
Фироқина бу қадр эътимод қилмасму.

Кўзум ҳамеша тилар жон била савод-и хаттин,
Ўш ул кўзи қаро дилбар савод қилмасму,

Икки кўзум ёши ўш эмди қонга бўлди бадал,
Муҳаббатингга хануз эътиқод қилмасму.

Жафо қилур манга дилдор ошиқимдур теб,
Вале жафосин муҳаббати зиёд қилмасму.

Мурод бўлғали дилдор номуродиман,
Бу номуродлиқ асл-и мурод қилмасму.

Асир Ҳофиз-и бечора бўлди зулминдин,
Айтсангиз не бўлур адлу дод қилмасму.

* * *

Шаккарин лаъл-и лабин дойим қилур жон орзу,
Не тариқа тўтий қилса шаккаристон орзу.

Жон чиқибтурур тақи кўнглум лабин сўрмоқ тилар,
Ори жон берганлар айлар об-и ҳайвон орзу.

Ишқ йўлинда агар ман хок бўлсам не ажаб,
Хоқ бўлди ушбу йўлда чун фаровон орзу.

Бу масал машҳур эрурким орзуға айб йўқ,
Дойим ул ёндин қилурман васл-и жонон орзу.

Айб қилманг ҳажрда васлин тилар бўлсам мудом,
Мубтало-йи дард бўлган қилди дармон орзу.

Дарди ҳижронни чакадурман баче мушкил эрур,
Қилмангиз, эй дўстлар, сиз дард-и ҳижрон орзу.

Не ажаб Ҳофиз тилар бўлса юзини кўргали,
Чун қилур жон бирла булбуллар гулистон орзу.

* * *

То кўнгулни гул юзи боғ айлади,
Жон қўшиға зулфини боғ айлади.

Овлағали ошиқнинг кўнглини,
Дона холу зулфини оғ айлади.

Хол-и мушкин гул юзинда кўргузуб,
Ул биҳиштни маскан-и зоғ айлади.

Яхши юзунга ёмонлар кўз тикиб,
Хаста жонимға баче доғ айлади.

Кўз йўлиндин кўнглума кирди ҳабиб
Гўйиёким азми қишлоғ айлади.

Қайда қилсин раҳм ошиқларина
Кўнглини дилдор чун тоғ айлади.

Ергасиз ерга тўкуб Ҳофиз қонин,
Ишва-йи ширин билла лоғ айлади.

* * *

Жаврдин ўзга бу хаста жонға дилдор этмади,
Солди кўзимдин йироқу ўзина ёр этмади.

Тор оғзи бузди кўнглумнию никор айлади,
Нечаким сўрдим ўш андин зарра иқрор этмади.

Манму ялғуз бўлдим онинг банди зулфингға асир,
Қони бир жониким, они ул гирифтор этмади.

Боғу гулзор издамадим юзини кўргаликим,
Юзи қилган ишни ҳаргиз боғу гулзор этмади.

Савмаа ичраки зоҳид дайр завқин не билур,
Зулфи занжиридин онинг чунки зуннор этмади.

Жилва-йи ноз айлаганда ўзгаларнинг ҳаққина
Не жафоларким маним ҳаққимға дилдор этмади.

Гарчи қилди ўзгаларни ихтиёр ул нозанин,
Ихтиёр ўзгани бу Ҳофиз вафодор этмади.

* * *

Ишқнинг сиррини зоҳир тили тақрир этмади,
Зарра чун хуршиднинг ҳолини таъбир этмади.

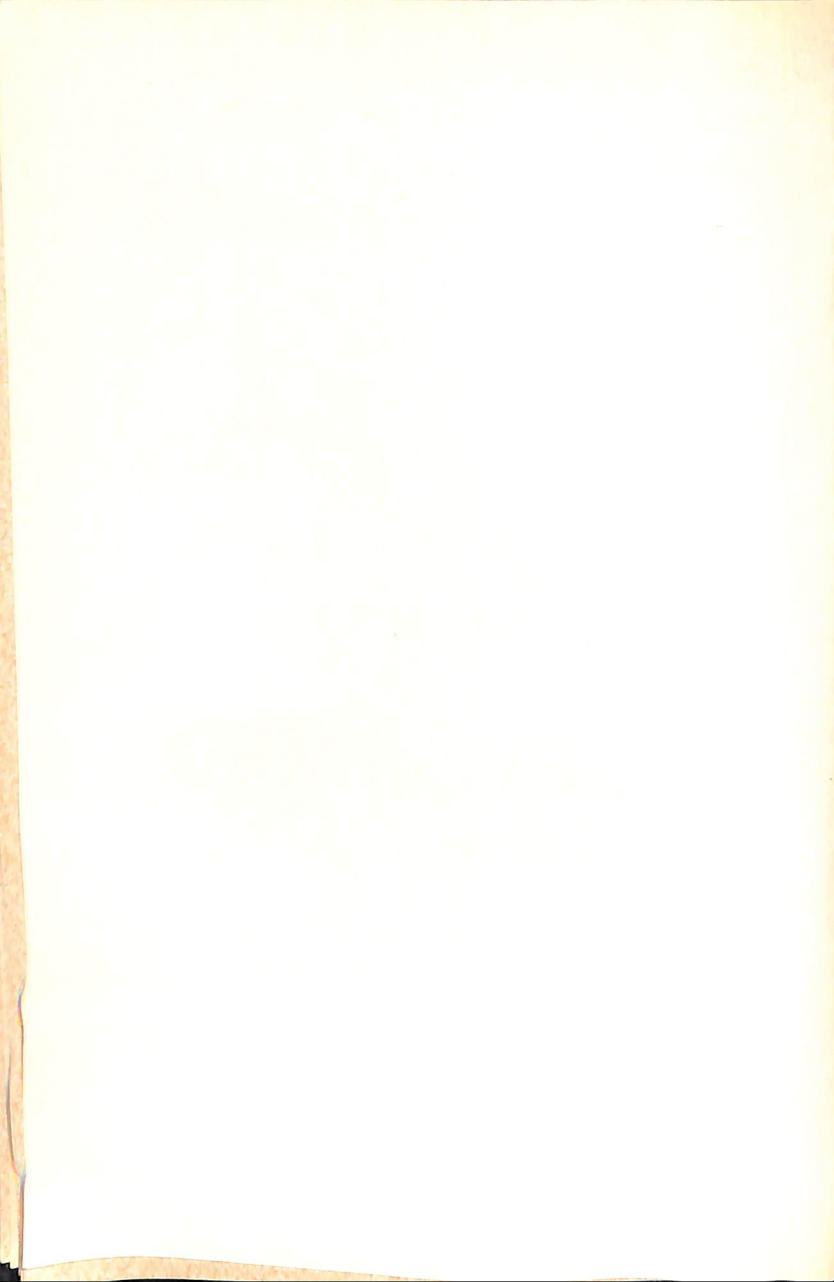
Ишқнинг таъсиридин ҳар жонда бордур ҳолате,
Қани бир жонким, анга бу ишқ таъсир этмади.

Ишқ йўлинға кишиким босди сидқ ила қадам,
Жон ила бош ўйнадию макру тазвир этмади.

Ишқдин келди маним жонимға юз турлу бало,
Ишқ ошиқларға бу таврини тағйир этмади.

Ишқ эрурким, жумла жонлар бўйнуна занжир эрур,
Ишқ так олам яратқан ҳеч занжир этмади.

Ишқ оламнинг ичинда ҳоким-и мутлақ эрур,
Ишқ қилган ишни чун ўзгаси тақдир этмади.

Ишқ бирла бўлди эрса пир Ҳофиз не ажаб,
Қани оламда жавонким, ишқ ани пир этмади.

* * *

Оламнинг ичра ҳолима маҳрам кўрунмади,
Бир жон тақи бу хастага ҳамдам кўрунмади.

Мушкилки шодмон бўла билсам бу дунёда,
Халқ-и замон чу хурраму беғам кўрунмади.

Бўлди шикаста хаста кўнгул пора-пора, лек
Бу реш-и дилга дорую марҳам кўрунмади.

Ким савди ул жафочи, балоли нигорни,
Ким зулфи так шикастаю дарҳам кўрунмади.

Ул шаҳ фироқ сўзиниким сўзлади манга,
Ул ҳол ичинда кўзума олам кўрунмади.

Бўлмай фано-йи ишқ бу йўл ичра жон била,
Мулк-и бақо кишига мусаллам кўрунмади.

Олди кўнгулни Ҳофизни бечорадин вале,
Ул жон-и парисифат анга бир дам кўрунмади.

* * *

Боғ ичинда қадинг **бикни сарв-и равон топилмади,**
Ҳусн танинда сан такин жони равон топилмади.

Танг шакар баса казиб олам ичинда юруди,
Ҳеч анга санинг бикни танг даҳон топилмади.

Нечаким издади миёнингни хаёл жаҳд этиб,
Банд-и камар топилдию ҳеч миён топилмади.

Сон не ажаб турур манга бўлмадиса қошингдаким,
Меҳр-и мунир қошинда заррага сон топилмади.

Ғамзанг ўқиқи фитнадур жонима сан қадабсан,
Олам ичинда сан такин фитнафишон топилмади.

Айтсаман юзунга теб роз кўнгулда бор эди,
Кўрди эса юзунгни кўз холу забон топилмади.

Кофир ўш ул қаро кўзунг давридаким қароқчидур,
Ҳофиз-и дилшикастага ҳеч амон топилмади.

* * *

Манга жонон лабиндин жон етишди,
Дил-и пурдард учун дармон етишди.

Шикаста баста кўнглум хаста эрди,
Иложин қилғали Луқмон етишди.

Чу Яъқуб ҳазин бўлган арода,
Малак так Юсуф-и Канъон етишди.

Қолибдур эрди кўнглум тийраликда,
Ки ногаҳон маҳ-и тобон етишди.

Кўнгулда хор-и ғам ўрнабдур эрди,
Ки лутф айлаб гул-и хандон етишди.

Рақиб-и муддан қошинда зоҳир
Етишмади, вале пинҳон етишди.

Камар қуллуқ қилурға боғла Ҳофиз,
Чу ҳолингни сўра султон етишди.

* * *

Ғамза била кўнглумни ул кўзлари фаттон алдади,
Жоду-йи пурфандур ўш ул мўъминдин нймон

алдади.

Зулфинга кўнгул олдирганим турфа эмасдур
чунким ул,
Ошифта зулфи ман такинларни фаровон алдади.

Нетиб анинг лаъли лабинга жонни бермай турайим,
Юз олу шева бирла чун лаъл-и лаби жон алдади.

Алданмағай жоним маним дунё матосини кўриб,
Чун лутф бирла ҳар нафас жонимни жонон алдади.

Гиря қила борсам ажаб эрмас юзини кўргали,
Парвона-йи жонсўзини чун шамъ-и хандон алдади.

Олдурмас эрди кўнглини булбул гулистонға, вале
Булбул кўнгулни ол ила ҳусн-и гулистон алдади.

Девон-и шеъримни кўриб жонон кўнгул берди манга
Ҳофиз ажабтурким парини уш бу девон алдади.

* * *

Дариғо дард-и ёр ичра манга ёре керак эрди,
Ғам ичра мубтало бўлғанға ғамхоре керак эрди.

Бу мунчаким мани озор айлар жавр ила жонон,
Анинг жонинда ҳам бир зарра озоре керак эрди.

Кечаю кундузин зорий чу булбул-и зор айларман,
Бу зорелиғға кўра қаршу гулзоре керак эрди.

Анинг сиррин асрадим валекин билмади ҳаргиз,
Бу сирримни билурға соҳибас-роре керак эрди.

Тамом-и умрниким ишқ савдосинда кечурдим,
Бу нақд-и умр учун боре харидоре керак эрди.

Ҳаво-йи зулфи бирлаким паришон бўлдиму Мажнун,
Анинг бир торидин белимда зунноре керак эрди.

Қулиман тею бор издайким эшигинда ман Ҳофиз,
Манга боре бу султон қошида боре керак эрди.

* * *

Қани ўш ул ки кўнгул ишқ бирла хуррам эди,
Сафоу завқ била дўст бизга маҳрам эди.

Қани ўш ул ки меҳнат диёрида доим,
Бино-йи аҳду вафо устивору муҳкам эди.

Қани ўш ул ки насим-и висол гулшанидин,
Ҳаво-йи айш чу фасл-и баҳор хуррам эди.

Қани ўш ул ки хасуд уш бу жамъ ҳолимдин,
Чу зулф-и ёр паришонлиқ ичра дарҳам эди.

Қани ўш улки дам васлда мудом манга,
Шароб-и айшу сафо жом ила дамодам эди.

Қани ўш ул ки бу Ҳофизға завқ эди бисёр,
Тақи жафову алам бирла дарду ғам кам эди.

* * *

Жигарпора қиладур ёр дарди,
Ўш ул ағёр-и ширинкор дарди.

Кўзун кўргали дардимдур зиёда,
Мани хаста қилур бемор дарди.

Кўзумга оз кўринмаклигинин,
Кўнгулда бордур бисёр дарди.

Шикоят гулдин айламади булбул,
Вале куйдурди жонин хор дарди.

Мани асрар доим дарди ондин,
Бўлубдур воқиф-и асрор дарди.

Нечаким хок бўлуб йўқ бўлсам,
Уш ул хокимнинг ичра бор дарди.

Дарахт-и қоматин кўргали Ҳофиз,
Қилибдур мани бархурдор дарди.

* * *

Қади сарви уза зулфи каманде,
Чу солди, бўлди жонға пойбанде.

Етишмас хок-и посига анинг сарв,
Агарчи чакди бас қадди баланде.

Юзи устиндаги ул дона-йи хол,
Ёнар ут узра эрур чун сипанде.

Шакар гуфторлар бордур ва лекин,
Анингтак йўқтурур бир нўшханде.

Сузию кузию ширин тудоки,
Эрур шакар тақи бодому қанде.

Ғариб эрмас писанд этмаса мени,
Чун андог йўқ жаҳонда худписанде.

Эшигинда бу Ҳофизтак кўринмас,
Гарибе хаста мискин дардманде.

* * *

Жигарим йиғлади қон ёр учун, ёр қани,
Сирр-и ҳолимни билур маҳрам-и асрор қани?!

Журъа-йи жоми муҳаббат била бўлдум беҳуш,
Мани маст айлаган ул бода-йи хаммор қани?!

Хор-и ҳижрон била озурда эрур бу дил-и реш,
Булбул-и зорға васл-и гулу гулзор қани?!

Жигарим нофа сифат ҳажр ўтидин хун бўлди,
Чашмалар казгучи ул оҳу-йи тотор қани?!

Кечирур издаю дийдорини бедор кўзум,
Вале бедор кўза давлат-и дийдор қани?

Зорий-и зор ила бозор-и муҳаббатга келиб,
Жон тилар дўстни, ул ҳосил-и бозор қани?!

Дам урур кўп кишилар меҳру вафодин, Ҳофиз,
Вале сан издаган ул ёр-и вафодор қани?!

* * *

Сантакин оламда хуш жонон қани,
Барча жононлар аро бир жон қани?!

Мулк-и жон ичра санингтак нозанин,
Салтанатга лойиқ эй султон қани?!

Васлинг эрди дойимо дармон манга,
Ҳажрдин ўлдум ўш ул дармон қани?!

Лолатак юзунг кўзумдин ранг олур,
Шукрким зоеъ эмас афғон қани?!

Гунчатак ул тор огизга мунграган
Гулистон ичра гул-и хандон қани?!

Иккиларинг давринда юз минг фитна бор,
Санингтак фитна-йи даврон қани?!

Ҳақ ўти бирла ёнғанлар аро,
Ҳофиз бикин бирён қани?!

* * *

Сантакин... тен жаҳонда қани,
Маитакин жонқашон жаҳонда қани?!

Сан бор эркан висол хонинда,
Ўзга бир меҳмон жаҳонда қани?!

Жигари дарди ишқинг илгиндин,
Қаро қон бўлмаган жаҳонда қани?!

Гарчи яхшилиқ ичра сантак йўқ,
Мантакиъ ҳам ёмон жаҳонда қани?!

Негаким боқсам асли сандурсан,
Бу яқинда гумон жаҳонда қани?!

Сан эурсан жаҳон танинда жон,
Тан кўриндию жон жаҳонда қани?!

Жумла ошиқлар аро жондурсан,
Сансизин ошиқон жаҳонда қани?!

Дўстлар сўзи дoston бўлди,
Дўстсиз дoston жаҳонда қани?!

Остонинг бикин бу Ҳофизға,
Боғу ҳам бўстон жаҳонда қани?!

* * *

Ваҳким кўрабилмасман ўш ул кўнглум олонни,
Жоним тилаки, кўз ёруқи, қавли ёлонни.

Хок-и қадами бўлғай эдим бир кўрабилсам,
Гаҳ-гоҳ назар ошиқ-и мискинга солонни.

Кирпукларим ўш кўзима чун хор кўрунур,
Ед айласам ул гул бики тоза очилонни.

Ҳижрон қошида доғ-и жафо мушкил эмасдур,
Жавр айласуну қилмасин ул доғ-и калонни.

Султоним ила бирга сувора бўлабилсам,
Кўргузгай эдим саҳи-и жаҳонда бу жавлонни.

Жон бер тею гар қилса ясоқ ул бут-и чолок,
Жон бирла равон чаккаман ул дамда қолонни.

Ул сарв-и равон қолди эса қолди кўнгулум,
Ким келтурабилгай ерина кўнгли қолонни.

Чалмасун олиб элга равон чалди ўш ул шўх,
Кўрмади киши ҳеч пари чалма чалонни.

Ҳофиз тилидин еткуракўр хизмату ихлос,
Эй боди сабо, кўрсанг ўш ул ибн фалонни.

* * *

Келиб келтургил, эй соқий, бу мажлисга сафоларни,
Муродинга етургил сан равон эмди гадоларни.

Шароб-и ноб ичканда манга бир сор қўйтунг бериб,
Ўш андин сўнгра кўргил сан жаҳон ичра сахоларни.

Хусн шатранжини ўйнай не мансуба била билман,
Казиб шахмот қилдинг сан жаҳонда маҳлиқоларни.

Вафо билмасмусан билман аё жон чораси ҳар дам,
Ким ўш асру қиладур манга турлу жафоларни.

Санинг хурмо-йи васлингдин тикандин ўзга тегмади,
Жафоға ўганибдурман, қил ўзгага вафоларни.

Санга ислондин сўзламакка бўлмасдур, андинким
Қароқчи кўзларинг ғорат қиладур порсоларни.

Бу дам ул турк-и кофиркеш учун қурбон бўлур
Ишорат бирлаким чакти боқиб манглайда ёларни. Ҳофиз,

* * *

Ногаҳон кўрдум эшигинда ўш ул жононани,
Ул қароқлари қароқчи, ғамзаси мастонани.

Жон чакарман ҳажр илгиндин тесам, айтур манга
Ишқ йўлидин кетаргил бу тариқ афсонани.

Ул пари юзлу санамдин юз авурмак лек маҳол,
Ўлтурур бўлса манингтак ошиқ-и девонани.

Шамъи мажлис бўлуб ул жону жаҳон ўзга била,
Ёндурур бўлса не ёнсун халқ оро парвонани.

Соя қилмоқлик учун хуршид-и тобонга кўрунг,
Зулфи бирла бир замон ҳамсоя қилди шонани.

Жон баданга келганитак келиб, эй султон-и ҳусн,
Бир мунаввар қил жамолинг бирла бу кошонани,

Ҳофиз-и мискинким, эрур ошноу қул санга,
Ўлтурур эй шоҳ, ўш они, сақлама бегонани.

* * *

Кўргали кўзум лаб-и лаълинда хатт-и ёшни,
Сабз бўлсун доимо теб оқтурадур ёшни.

Қошлари нақшини ёзмоқлик тилаб наққош-и Чин,
Юзина боқдию кўрди нақл ила наққошни.

Эй халойиқ, сиз тилангиз неки, бордур дунёда,
Мен тиларман жоним ила ул қаро кўз, қошни.

Тош чиқмағай бошим формони хаттиндин даме,
Ёндурур бўлса рақиблар бошим учун тошни.

Эшигинда кирпуким бирла кўзумнинг мардуми,
Айлади шарманда бас саққову ҳам фаррошни.

Ман анга йўлдош бўлғайман тею келдим равон,
Жавр айлаб солмасун чўл йўлда ул йўлдошни.

Гарчи Ҳофиз бўлди йўлнингда бу дам қаллошу

ринд,

Не бўла шоҳим кўза ил ринду ҳам қаллошни.

* * *

Гар тилар бўлса ўш ул дилдор-и айёр ўзгани,
Ман тиламан ул бор эркан ўзима ёр ўзгани.

Тор-тор зулфина ман ошиқ-и жонбоз экан,
Не жиҳатдин ўзина дилдор тортар ўзгани.

Ман анинг асрорини жон ичра йиллар сақладим,
Ул парипайкар санам не ёндин асрар ўзгани.

Лутфи йўлиндин қачон озор бўлса ул санам,
Ман бор эркан жавр бирла айлар озор ўзгани.

Орзу-йи лаълидин жон бирлаким беморман,
Жон берурман рашкдин гар қилса бемор ўзгани.

Жон чакадурман вафонинг йўлида бефойида,
Чун қилибдур маҳрам ўз ўзинга дилдор ўзгани.

Банда-йи дирина эшигинда Ҳофиздур, вале
Турфа ҳоледур буким, шоҳим суюрғар ўзгани.

* * *

Ҳажр ўтиға ўртади ул лоларухсорим мани,
Булбул-и ошуфта янглиғ қилди гулзорим мани.

Завқ этиб жавру жафосин жон била чаккай эдим,
Ёд қилса гоҳи гаҳ ёр-и жафокорим мани.

Кечмагим жондин бас осондур, вале ондин кўчай,
Мубтало асри қилибдур ушбу душворим мани.

Эл тўдасиндин чу бошқа нўла-йи зор айларам,
Бошға етиб ўлтураси нолаву зорим мани.

Нор-и хандонтак кўрунғали ўш онинг гул юзи.
Ўтға ўртар ҳар нафас бу жон-и афгорим мани.

Ел бикин елиб югурурман ўш ул мандин дагул,
Тозилартак елдурур оҳу-йи тоторим мани.

Ҳофизо ичкай эдим бу жом-и жондин бодалар,
Бир нафас сўрса эди ул лаъл-и хумморим мани.

* * *

Ниёз айлаб айтгай эрдим ушбу ҳол-и зоримни,
Эшитса эрди ул жонон маним афғону зоримни.

Бошимни гўйитак ғалтон адоқинға солур эрдим,
Кўра билсам бу майдон зебо шахсуворимни.

Канор-и дўстни топғанда қилғайман нисори деп,
Кўзум гавҳар била доим тутар тўлу каноримни.

Анинг савдо-йи зулфунга кўнглум то тушубдурур,
Паришонҳол айлабдур маним бу рўзгоримни.

Кўнглумдин маним сиз ихтиёр издамангиз эмди,
Чу ман дилдорнинг илгинга бердим ихтиёримни.

Ўш онинг доман-и васлинға ул дам ичра еткайман,
Қачонким элтса бод-и сабо гурду ғуборимни.

Мани куйдурди ҳижрон ўти бирла, Ҳофизо, дилбар,
Магар билмас паришонҳол бирла интизоримни.

* * *

Кўргузди эрса ул санам бурқа олиб юз олинни,
Кўз кўра кўрди ошиқ бечораси юз олинни.

Ҳиндустоннинг ичра гар филфилга сон йўқ не ажаб,
Андоқки кўргузди манга хат ичра нуқта-йи холинни.

Фол-и саодат бирла ҳам давлатға зулфи дол эрур,
Ким тушида кўргузди манга айн узра зулф-и

долинни.

Бол лаби ширинлигин маълумким қилди мағас,
Кечти равон жондин тақи бол узра солди болини.

Шамшод бирла сарвга кўзум ёзиб ҳам боқмадим,
То жўйбор-и дийдада тикдим қадининг толини.

Дуртак кўзумнинг ёшини исор-и жонон айладим,
Жонин аямаган киши қайда аясун моллини.

Пўшида қайда қолғуси Ҳофизнинг аҳволи анга,
Чу шеър бирла дамбадам айлади шарҳ ҳолини.

* * *

Жаҳонда барчадин дилдор яхши,
Туман агёрдин бир ёр яхши.

Рақиб анинг қошинда яхши бўлмас,
Чу гул қошинда бўлмас хор яхши.

Ҳамиша хастадур дарди била жон,
Бўла билмади бу бемор яхши.

Тиларман доимо бедор аниким,
Саодат доимо бедор яхши.

Каракмасдур манга кунж-и савомий,
Чун андин хона-йн хаммор яхши.

Қаро зулфи била кўзи хуш эрур,
Чу таррор иладур айёр яхши.

Кўзи Ҳофиз кўзига хуш кўринур,
Чун эрур барча мардумдор яхши.

* * *

Ақл-и кул занжири зулфунгнинг эрур девснаси,
Жумла жонлар қуши ҳам шамъ-и юзунг парвонаси.

Лаъл-и серобинг тилаб ер юзина борди рагон,
Юзум олтувун кўра турғач кўзум дурдонаси.

Сучи лаълингни кўруб сўзласа ман айб этмаким,
Хуш келур Ширин била Фарҳоднинг афсонаси.

Хайл-и мужгонинг аро ул ғамза ўқи жон олур,
Орий иш биткурди сафда лакшари мардонаси.

Ишқ-и нориндин кишининг кўнглидаким бўлса нур,
Енмайин маҳшарға тегру жони онинг ёнаси.

Кунж-и кўнглимда хаёлинг бору ўзга йўқ турур,
Ганждин доим тўлуғдир бу кўнгул вайронаси.

Тушкали холинг хаёли ушбу Ҳофиз кўнглина
Ўзгалардин холийдур доим анинг бухтонаси.

* * *

Солди ёнар ўтга яна жонимни жонон қайғуси,
Мандин бўлиб бир ён қилур бағримни бирён
қайғуси.

Раҳм этмайин жоним олур кофур кўзи ғамза била,
Ҳеч кофира тўш бўлмасун мискин мусулмон
қайғуси.

Бермасман ул жононанинг қайғусини дунёга ман
Ганж-и ниҳонимдур маним жонимда ул жон
қайғуси.

Айтунг жафо қилсун манга ул жон тилагим турур,
Ранжимга роҳат меҳнати дардимга дармон қайғуси.

Бахшойишин кўргил анинг мантак гадога раҳм этиб,
Мулк-и фароғоте берур ҳар дамда султон қайғуси.

Кучай эрур жону жаҳон бирла емак қайғусини,
Жону жаҳондин кечса ман бўлғайму осон қайғуси.

Ҳофизсан эмди жон чакиб васлин тилаюрман вале,
Кўпларни бежон айлади ул об-и ҳайвон қайғуси.

* * *

Ой бирла қуёш юзунгга то банда бўласи,
Оламнинг уза равшану тобанда бўласи.

Ул ой юзунг меҳридин, эй ойина-йи жон,
Не сўзласа ман борча хушоянда бўласи.

Қадингни чаман ичра хиромон кўрар эрса,
Озод экан сарв-и равон банда бўласи.

Гул лоф-и жамол этти юзунг қошинда лекин,
Хижлат била бўстонда сарафканда бўласи.

Гунча оғзинга тақи гул юзунга ўхшар,
Теган киши бу сўз била шарманда бўласи.

Ўхшар май-и ноб лаб-и лаълингга тесам,
Бу сўзга лаб-и лаълинг иши ханда бўласи.

Ком издаю қон бўлди юрак лаъл-и лабингдин,
Лекин анга рўзий бу шакар қанда бўласи.

Сўрған кишилар об-и ҳаёт лабингиздин
Олам ичинда Хизр сифат зинда бўласи.

Гар пойи шарифингни ўпа билса бу Ҳофиз,
Давлат била иззат анга поянда бўласи.

* * *

Соқий, манга келтургил ул жомдин шаробе
Ким, тобидин кўринса мажлисда офтобе.

Бергил шароб-и софийким, ташналаб бўлубман,
Жон ҳалқға етибдур, қолмай жигарда обе.

Гар сан харобларнинг холинға раҳм қилсанг,
Оламинг ичра йўқтур ман зортак харобе.

Асрук чу майл айлар доим кабобға теб,
Кофир кўзунгни кўриб, қилдим жигар кабобе.

Уёғда сани кўрмак чун бўлмади муяссар,
Уйқуда кўргай эрдим бўлса кўзумда хобе.

Қилдим савол бўлса ул жон бикин лабингдин,
Не бўлғай эй суманбар берсанг манга жавобе.

Умр-и азиз, Ҳофиз, гар бўлмасанг, не ёндин
Кетмак учун қилурсан ҳар соате шитобе.

* * *

Ул турк шўхким кўзидур жонлар офати,
Кўрклу юзунга ўхшамади гул латофати.

Ҳуру парини ўхшата билмас киши анга,
Чун кечди борисиндин ўш онинг назофати.

Гар офтоб-и ҳусни анинг қилмаса тулуъ,
Машҳур бўлмағай эди одам хилофати.

Эрур мурод муҳраси анинг элиндаким,
Жон ўйнағанда бўлмаса зарра маҳофати.

Ошиқ била тенг айлама зоҳидни дамбадам,
Чун шер бирла бўлмади рубаҳ ҳирофати.

Бўлсам халос тею сафар қилсам ихтиёр,
Айлар зиёда ишқни буъд-и масофати.

Ҳофиз қулум эрур теб айтмиш ушбу санам,
Султон қилур қулини шаҳаншоҳ изофати.

* * *

Мани девона қилган одаммидур ёхуд парий,
Ким, анинг ҳуснига моҳу меҳр эрур муштарий.

Не ажаб уйқумни боғласа қаро жоду кўзи,
Чун қилур кўз учиндин боқғанда сеҳр соҳире.

Форат-и дин қилмоқ ичра ул бут-и бадкеш-и шўх
Кўргузур ғамза қила ҳар лаҳза айни кофирий,

Чиқиб эшигидин хиромон бўстонда юруса,
Бўлғай ул юрумагиндин мунфаил кабк-и дарий

Қиймати лаъл-и лабини ошиқидин сўрунгиз,
Қадр-и жавҳарни билур бозорда чун жавҳарий

Ман текин темас киши ширин лабининг васфини,
Чун мусаллам бўлди оламда манга жонпарваре.

Тенг бўла билмас эди Ҳофиз била Хоразмда,
Туркий айта тирилур бўлса бу дамда Санжарий.

* * *

Санингдак ҳусн бўстонинда йўқтур лоларухсоре,
Манингдак ишқинг ичра ҳам кўрунмас бир
гирифторе.

Юзунг узра *кўзунг янглиғ* кўрунмади манга ҳаргиз,
Гулистоннинг аро ҳоб айлаган оҳу-йи тоторе.

Уш ул ғамза ўқи қилғали кўнглумда баса озор,
Нечаким боқдим андоқ кўрмадим ҳаргиз дилозоре.

Кўзунг давринда лаълингга қачон етсун
кўнглумким,

Етишмади муродинга ўш андин ҳеч беморе.

Қаро жоду кўзунг уйқумни ҳажри бирла боғлабдур,
Манингтак бўлмасум оламнинг ичра ҳеч бедоре.

Ҳаво-йи ишқинг ила зарра сон учмоқ тилар
кўнглум.

Жамолинг меҳри бирла қил они, эй жон, сабукборе.

Висолинг давлатни рўзи қил, эй султони динпарвар,
Бу Ҳофизтак чу йўқтурур висолингға талабгоре.

* * *

Жон самъина етишса дилдордин каломе,
Бу хаста дилға бўлғай оламда нек номе.

Доруссалом бўлуб дўзах бикин бу кўнглум,
Ул сарв-и хушхиромим қилса манга саломе.

Гар хок-и остони ишқ ичра бўла билсам,
Оламда топғай эрдим хуш манзилу мақоме.

Ул меҳр-и оламафрўз, ман зарраи ҳақире,
Ул шоҳу шоҳизода ман камтарин ғуломе.

Қилғай тафарруҳ учун шаҳбоз-и қудс парвоз,
Гар айласа бу ёнға чу кабк-и хушхироме.

Хуршид олам ичра равшан қачон бўлур даме,
Ҳусну жамолидин гар қилмаса нур воме.

Шерозий туркларга элтинг бу шеърниким,
Сурдум бу тавр узра Ҳофиз бикин каломе.

* * *

Етургил, эй сабо, маздин паёне,
Тақи жононға айғил хуш каломе.

Ким ул ошнқ фироқ ўтиға куюб,
Алифтак рост қади бўлди ломе.

Каманди зулфу юзунг ҳасратинда
Кечурур зорий бирла субҳу шоми.

Етибтурур ўларга фурқатингдин,
Висолингдин нйда бергил паёме.

Висолинг бирла кўнгулни шод қилсанг,
Қолур сандин жаҳонда азгу номе.

Аё шоҳи замон ҳуснунг ҳаққинда
Не бўлғай шод бўлса бир ғулومه.

Бирарда Ҳофиз-и мискинни хуш кўр,
Ким ушбу умрга йўқдур давоме.

* * *

Қора зулфи шабу юзи чу моҳе,
Мунингтак қайда бордур солу моҳе.

Юзинда хол-и мушкин бас ажабтур
Ки, мулк-и Румни тутти сипоҳи.

Юзунгга нисбат этман барг-и гулни,
Чу гул бирла тенг ўлмас ҳар гиёҳе.

Гуноҳим ушбуким, жон бирла савдим,
Ногоҳ ўлтурур мани ул бегуноҳе.

Жафову жаврини оз айласун дўст,
Тиламаса ҳамеша додҳоҳе.

Рақиб учраса *они издаганда*
Келур ул дам манга ҳол-и табоҳе.

Мани билмасангиз сиз яхши билинг,
Бу Ҳофиз қул эрур, ул подшоҳе.

* * *

Ширин лаби узра ўш онинг қопқора холи,
Қилмади кўнгул мулкани ғамдин боре холий.

Сўрғанним учун тангшакартак оғзиндин,
Ҳеч кетмади жондин ўш анинг зарра хаёли.

Сучи сўз ила жон қушини алдаю олиб,
Еткурди эса тудоқи боре сўроли.

Нуқсонлу назар тушмасун ул жон тилагига
Ким, хусн ичинда бор анинг асри камоли.

Ўзгани саварсан тею жонимға қонадур,
Қофир кўзи фаттон, ўзи ёлғончи ялоли.

Эй жону кўнгул, кел эшиги итлари бирла,
Шакар бики тупроқ ўш ул эшикда йилоли.

Ол бирла кўнгул алдағучи лола янгоқдин,
Олтин юз уза сочти кўзум лаълу лоли.

Тош ёғдирадур бошқа чиқиб барча бошинға,
Ҳаддин тош эрур бошға анинг шеваву оли.

Ҳофизни кўрунг лоласифат лол қилибдур,
Юз олини кўргузган орада юзи оли.

* * *

Бўлғали ой юзинда пайдо бу зулфу холи,
Бўлмади дарду ғамдин кўнглумнинг тақн холи.

Ошuftа зулфина жон тушқали завқ бирла,
Мажнун бикин кечадур пайваста вақту ҳоли.

Гарчи хайёл бўлдум нозук белини издай,
Кетмади жондин анинг нозук дами хаёли.

Кўнглумни оғзи олиб еткурди эрса эмди,
Ул жон-и жон лабиндин боре бирор сўрали.

Ман содадил ўш анинг юзинга боқдим эрса,
Олди кўнгулу жонни юз оли бирла оли.

Нетиб қуёшу ойга юзини ўхшатайим,
Чун бор иккисининг нуқсону ҳам заволи.

Туркий ғазалда топди Ҳофиз Камол таврин,
Чун бор ҳусн ичинда дилдорининг камоли.

* * *

Жон боғи манга бўлғали ул зулф каманди,
Бўлмади анинг ишқида банда бики даж банди.

Ман хок сифат анинг йўлида бўлдим,
То соясини солса манга сарв-и баланди.

Кўз текмасун ул ой бикин юзина тею,
Ут устинда хол саҳи бўлди сипанди.

Тож-и сар-и афлок бўла билгай эдим ман,
Гар қилса мушарраф мани ул наъл-и саманди.

Жон нақдини ман пешкаш-и ёр қилайим,
Жон нақди бўла билса бу дилдор писанди.

Гар топсам анинг лаъл-и лабиндин маза-йн умр,
Не ишка карак Мисрнинг ул шакару қанди.

Ҳофизга кўринди бу замон ҳолу Камоли,
Чун ҳол билан қилди мадад шаҳ-и Хўжандий.

* * *

Дарддин ўзга манга йўқтур жаҳонда ҳамдаме,
Чун бу реш-и дилга топман олам ичра марҳаме.

Дард-и ҳолини темага жон бикин марҳам карак,
Қайдадур айтинг манга жонтак бу дам бир маҳраме.

Одамийлар дам била нокасни одам қилдилар,
Айтунгиз қайдадур ушбу дамда ул одам даме.

Олам ичра ман анинг ҳуснинга ҳайрон бўлғали,
Юрсаман ҳайрон эрур ҳайронлиқимға оламе.

Деву даж барчаси фармонимни тутғай эрдилар,
Илгима текса Сулаймон-и замондин хотама.

Ҳок-и раҳмон дурд-и дард ичкучи ул асруккаким,
Қатрадин дарё қилиб дарёни айлади наме.

Офтоб-и юзини дилдор очса ногаҳон,
Қолмағай бир заррача Ҳофиз кўнглинда ғаме.

* * *

Бўлса мажлис аросинда манга дилбар соқий,
Топғаман умрим ила жону жаҳонни боқий.

Маст бўл бода-йи лаълини кўриб жононнинг,
Неча қилғайсан аё гўшанишин зарроқий.

Тўлун ой узра қаро қошиким, эрур чу ҳилол,
Кўрунур жуфт вале ҳуснининг эрур тоқи.

Сўз ҳажринда анинг соз-и висолин издаб,
Топмас ҳеч наво жон берадур ушшоқи.

Васлдин ҳажр манга яхши кўрунур ҳар дам,
Чун зиёда бўладур ҳажр била муштоқи.

Фош бўлмағай эди ҳалқаро роз-и ниҳон,
Қилмаса эрди **ўш ул ғамза-йи шўҳ айғоқи.**

Орази сафҳасининг васфида Ҳофиз сўзи,
Гулистон ичраки гулларнинг эрур авроқи.

* * *

Ол бирла кўнгул олди ўш ул ол янгоқи,
Бағримни ҳам ол қон қиладур жоду қароқи.

Меҳробга ўхшатман анинг қошлариниким,
Бас тоқ эрур ҳуснда жуфт ул қоши тоқи.

Соқийни кўруб соқина жонимни берурман,
Чун уш бу эрур ошиқина соқи ясоқи.

Ман хокий юрагиндин агар ичмади қонни,
Недин юрагим шаклинадур ўқи башоқи.

Фармонина бўйнушни сунуб жон берадурман,
Жон бўйнини чу тушти қаро зулфи тузоқи.

Тушмаса анинг чин-и сар-и зулфи алимга,
Не ишга каракдур манга бу умр узоқи.

Ҳофиз ёза бошласа ўш ул зулфи саводин,
Қоғаз юзида қайда қолур заррача оқи.

* * *

Кўнгилни олди ол бирла ўшул дилдор-и Шерозий,
Бу хаста жонға солди сўзи ширинкор-и Шерозий,

Наботу қанд-и Мисрни хижолатда тутар доим,
Шакарханда била ул лаъл-и шакарбор-и Шерозий.

Гуллола юзинда бордур бас доғу ҳасратлар,
Жамолин жилва қилғали гулрухсор-и Шерозий.

Туну кун зору афғон чакар бўлсам ғариб эрмас,
Чу булбул зор айлабдур мани гулзор-и Шерозий.

Чакарман оҳ-и оташбор хуршид жамолиндин,
Чу эрур гарм ушшоқ оҳидин бозор-и Шерозий.

Тариқи ишқ ичра хоб-и ғафлатдин уёнғайман,
Қачон бўлса муяссар давлати дийдор-и Шерозий.

Ҳамеша соя-йи деворина жон бирла сиғинурман,
Беҳишт-и Адандур чун соя-йи девор-и Шерозий.

Кўкусда сиррини асрарман жоним бикин доим,
Бўла билгайму ман теб маҳрам-и асрор-и Шерозий.

Нечаким ишқда Бағдод Таррори эрур Ҳофиз,
Вале алдар ўш ул таррорни айёр-и Шерозий.

* * *

Жонима юз турлу роҳат берди жонон келмаги,
Қилди бечора кўнгул дирдина дармон келмаги.

Жон фидо қилмоқ ўш ул жононаға лойиқ турур,
Ким берур ман жонсиза ҳар дамда юз жон келмаги.

Ушбу девона кўнгул эрди паришон зулфитак,
Лек жамъ айлади ул ҳур-и парийсон келмаги.

Раҳм этиб жононанинг келмаги андоғдур манга,
Булбул-и бечора ёнинга гулистон келмаги.

Гулистон жонон фироқиндин хароб эрди вале,
Қилди ободон ўш ул сарв-и хиромон келмаги.

Юзини кўрмай бу мажлис аро равнақ йўқ эди,
Берди юз минг равнақ ул шамъ-и шабистон

Ман фироқинда ўлуб эрдим ўш бошдин яна,
Тиргузуб жон берди кўргил об-и ҳайвон келмаги.

Туну кун йиғлар эдим келгайму ул жонона теп,
Оқибат иш қилди кўз ёши фаровон келмаги.

Кўкси ичра кўнгли Ҳофизнинг хароб эрди вале,
Байт маъмур этти бир дамда бу султон келмаги.

* * *

Азал мусаввири лавҳ-и жаҳонда хат язалий,
Нигор нақшинда кўргузди сунъ-и лам язалий.

Бели бирла бўйнинг нақшини қачон чизсак,
Қаламни қил бики нозук қилиб равон чизалий.

Савод этарда ўш ул хату холнинг сўзини,
Абиру мушк била гул сафҳасинда хат ёзали.

Касод бўлди баче мушк Чину Мочинда,
Алинга шона олиб зулф-и чинни чўзали.

Тамаъ даме уза билмас шакар бикин лабидин,
Азиз жон сучидур биз нетиб тамаъ узали.

Қурудди оҳ ўтиндин тудоқу ҳам тилимиз,
Лабини ёд этиб об-и ҳаёт ила озали.

Шароб ёнина бир лаҳза боқмади хумор,
Хумор кўзларин ул масту ноз ила сузали.

Тузулса соқию май чангимизга тушса нигор,
Наво-йи ной била чангу удни тузали.

Ғазалки Ҳофиз ўш ул хату лаълдин айтур,
Сиёҳи ичра чу об-и ҳаёт эрур ғазали.

* * *

Фарақ берур манга ул сарв-и гулузор сўзи,
Нетакки булбула хуш келса марғзор сўзи.

Келур ҳамеша хуш ол энгларин кўрарда сўзум,
Чу андалибга хуш келди лолазор сўзи.

Муҳабат илгида чун лола пора бўлди кўнгул,
Вале туганмади ҳаргиз дилафгор сўзи.

Рақиб ёдини ман ёр қошида қилмон,
Маҳалсиз эрур чун гул қошинда хор сўзи.

Қарор-и васли сўзин доимо қарар кўнгул,
Чу хуш келур кишига умр-и беқарор сўзи.

Диёру ёрдин асру йироқ тушдум, лек
Ҳазор шукрки, бордур тилимда ёр сўзи.

Анинг бикин мани беихтиёр айлади ишқ
Ким, эмди тилга даме келмас ихтиёр сўзи.

Ғариқ-и дарду бало бўлмағай эди кўнглум
Бу баҳр-и ғамда кўрунса эди канор сўзи.

Муҳаббат ичра қачон бўлса ҳокрах Ҳофиз,
Қолур халойиқ аро анда ёдгор сўзи.

РУБОЙЛАР

Парвона бўлур юзунг кўриб шамъ-и фалак,
Ҳам банда-йи эҳсонинг эрур малику малак.
Сўруб ўртунур эсам лаб-и лаълингни,
Тутсун мани, эй жони жаҳон, ҳаққи намак.

* * *

Раҳм айламас ул кўнгули пўлод бикин,
Ҳоду қаро ҳинду кўзи жаллод бикин,
Ширин лаби лаълини тилаган ошиқ
Жонин, не ажаб, берурса Фарҳод бикин.

* * *

Дилеўхтаким оҳ-и саҳаргоҳ қилур,
Ул оҳ била жонини ҳамроҳ қилур,
Оламда бу сўз била юрурман шодон,
Ким, не қилур эрса, борин оллоҳ қилур.

* * *

Чун ишқи кўнгулнинг ичра бунёд айлар,
Ғам бирла хароб мулкин обод айлар.
Жон бирла онинг ғаминга бўлсам банда,
Ул дамда мани ғаминдин озод айлар.

* * *

Нокас киши ҳеч маҳрам-и жон бўлмас,
Шўра ер уза боғу гулистон бўлмас.

Ким дaрд-и дилоромни савмаса жонтак,
Ҳаргиз ўш анинг дардина дармон бўлмас.

* * *

Токим лаб-и лаъли шакарафшон бўлди,
Олам сўзи бирла шакаристон бўлди.
Гулзорға нечаким бўлур булбул зор,
Ошиқ юзина ҳазор чандон бўлди.

ЌИТЪАЛАР

Ман андоғ шоҳдин сўз ўганибман,
Ким улдур илм ичинда баркамоле.
Хатое издар эрсанг сўзум ичра,
Ќилиб ўз ўзингга дафъ-и малоле,
Анингтак сўзки важҳи бўлмағай ҳеч,
Тополмоқинг эрур айн-и маҳоле.
Ќаламдин гар хатое тушмиш эрса,
Не бўлғай меҳр уза бир зарра холе.
Ва гар янглиш тақи кўрдум тер эрсанг,
Бўлур ойнинг юзинда ҳам хиёле.

* * *

Ришта-йи жонтак элимда бор маъно риштаси,
Ришта-йи нозуку лекин қоғ янглиғ босабот.
Тесамким, хизр-и вақт эрурман эмди айб эмас,
Чунки манда бордур сарришта-йи об-и ҳаёт.
Турк динсида пайамбар бўлмоқи бўлса раво,
Бўлғай эрдим ман пайамбар, шеърларим мўъжизот.

* * *

Аё Ҳофиз бу Туркистон бисотинда чу хок ўлғил,
Тиласанг туркиларни айласа шахмот сўзларинг.
Сўз отини миниб югуриб еланларнинг одоқинга,
Кўзинг ёшин равон қилғил қилурса от сўзларинг.

Сўзунгнинг жавҳаринга харидоре топар эрсанг,
Неча муфлис тақи бўлурса ўлтур сот сўзларинг.
Нишон-и мусҳаф-и ҳуснин агар издаю сўзласанг,
Бўлур ҳуснини кўрганларга чун оёт сўзларинг.
Бу туркийлар аросинда магар турк-и хитойидур
Ким, ул ёндин халойиққа кўринур ёт сўзларинг.

* * *

Гарчи сўз кон-и маоний кўрунур оламда,
Ким анинг ичра эрур турли жавҳари мактум,
Сўзламаслик санга яхши кўрунур сўзлардин,
Ҳар неча сўзлар эсанг сўзни чу дурр-и манзум.
Кўнглинг тошу ё оҳану пўлод эрур,
Сўзламасликнинг ўти бирла бўлур ул чу мўм.
Сўз манимдур тею сўзунгни халойиққа сотиб,
Зулм айлаб ўзунга қолмағил охир мазлум.
Ҳофизо, сўз эясиман тею ўгма ўзунги,
Бўлмади оқибат-и кор сўз ила маълум.

* * *

Издар эрсанг аҳли иззат бўлсанг эй, ёри азиз,
Сидқ бирла кўркузакўр барчага меҳру вафо.
Дамбадам бир хаста дилни зулм ила озор агар
Айласанг топмагасан кўнглингда бир зарра сафо.
Ушбу сўзумга гувоҳ ҳақ тиласанг ҳолиё,
Оҳ ила оинанинг ҳоли эрур равшан гуво.
Ким такаббур қилмаса ,у топса мискинлик йўлин
Аҳли маъни қошида улдир ҳақиқат подшо,
Подшоҳи асри бўлсанг ҳам такаббур қилмағил,
Оқибат чу тупроқ ичра тенг бўлур шоҳу гадо.

* * *

Ошиқ эрсанг ёрға, ағёр жаврин торта кўр,
Чун топилмади бу олам ичра ёр ағёрсиз.

Теша-йи сабру қаноат бирла бўлиб кунжков,
Ганжни топсанг тақи қайда бўлур ул морсиз.
Гулистоннинг ичра булбул юз туман зорий қилиб,
Издадию топмади умринда гулни хорсиз.

* * *

Ёмонлиқ айламаю яхшилиққа толиб бўл,
Ёмонлиқ айлаган охирда шармисор бўлур.
Евуқ ёмон била бўлма қарор-и айш қилиб,
Соғинчи яхши кишилар йироқ қарор бўлур.
Кишиким ўзини йўқ соғиниб, бўлур яхши,
Худой ҳазратида ул кишига бор бўлур.
Садаф чу файз топар бўлса абр-и найсондин,
Садафнинг ичра ўш ул дурр-и шаҳвор бўлур.
Ўзингни ошиқ-и орифга боғла, эй Ҳофиз,
Дарахт чунки топар васл, мевадор бўлур.

* * *

Таажжуб айламангиз издасам диёримни,
Ватан чу жон эруру, борча жонини издар.
Нечаки сувни олиб баҳрдин булут кўкка
Етурса оқибат ул ўз маконини издар.
Баҳо гуҳар била жавҳар топар чиқиб кондин,
Вале ниёз била баҳру конини издар.
Ғариб шоҳ-и замоннинг вазири ҳам бўлса,
Ҳамеша жон била ўз хонумонини издар.
Агарчи шоҳ-и замон илгидур нишиман-и боз,
Вале кўнгул била боз ошёнини издар.

* * *

Дўстлик қилма ул киши билаким,
Бўлди душманга маҳрам-и асрор.
Дўстким бўлди дўст душманга,
Мехрибон бўлмоғи эрур душвор.

Қўзини қайда сақласун итким,
Бўлди ёзида бўри бирла ёр.

* * *

Халқдин не жафо санга тегса,
Ориф эрсанг кўнгулни танг этма.
Охутак бўлмоқ издасанг мушқин,
Кибр ила ўзунгни паланг этма.
Барча сулҳ этмагин тилар бўлсанг,
Халқдин хашмею жанг этма.

* * *

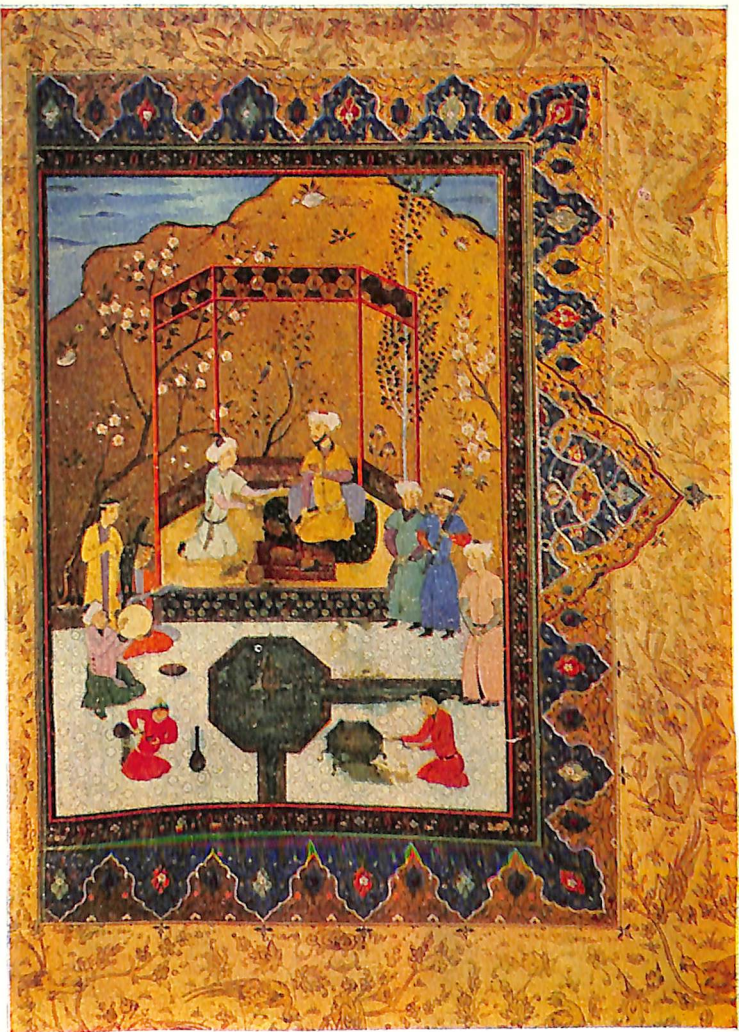
Туғмаса туғганинг бикин кўргил,
Кўргузур бўлса ким санга ихлос,
Кўрма тенг мухлису мунофиқни,
Қиймат-и зарни топмади чурусос
Ҳамнишинингда кўрдинг эрса нифоқ,
Топа кўр тарк-и суҳбат ила халос.

* * *

Коми жонни тилама, эй оқил,
Чун бу оламинг ичра йўқдур ком.
Ком агар бўлса эрди оламда,
Топғай эрди тан ичра жон ором.
Бесаранжом кўрунур ишлар,
Чун кўринмас жаҳон ишинда низом.
Оқибат чун жаҳонда қолмасмиз,
Яхши улдурки, яхши қолса ном.

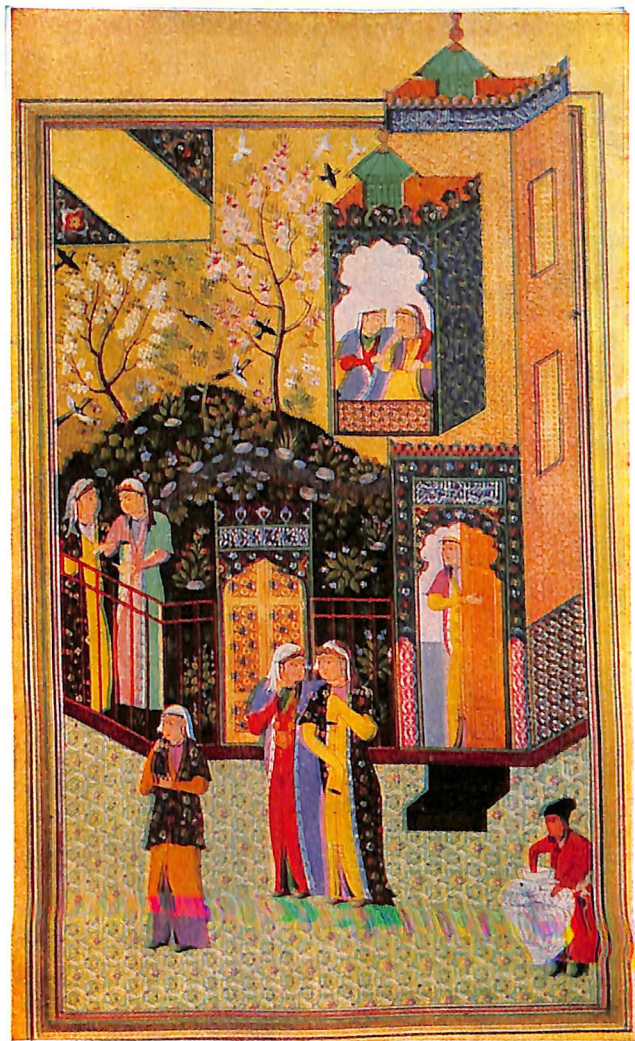
Қ А С И Д А Л А Р

Тамом ўзунгни фард айлаб тиласанг файз-и фардонн,
Кўрасан жон кўзи бирла бу кун аҳвол-и фардонн.
Кишиким, ёнмайин ёнса ҳамиша ишқ ўтинға,
Уш ул нор-и муҳаббатдин кўрар юз нур-и руҳоний.
Елинг бирла қоришиғлу чиқоси оҳи дудосо
Кимунг ким ишқ ўти бирла ҳар дамда ёнар жонн.
Тилагил жону тан бирла ҳамеша ишқнинг йўлин,
Чу ишқ ила шараф топти жаҳонда руҳ-и инсоний.
Талаб йўлинда ўзунгни қачонким, хокироҳ этсанг,
Равон юз кўргуза ул дам санга юз лутф-и раббоний.
Шароб-и васлдин қонмоқ тиласанг ҳар дам, эй
толиб
Жигарни қон қилиб матлуб учун тиккилким ул қонн.
Юзунгни қаҳрабо янглиғ қилиб кўз ёшини қон қил,
Ярашур зарр-и холис узра чун лаъл-и бадахшоний.
Мужаррад бўлғилу қатъ-и алойиқ қилғил, эй доно,
Келур зебо чу меҳру моҳға пайваста урёний.
Мақом-и завқда эрсанг қабо-йи танни чок айла,
Баҳор айёмида гулнинг бўлур чок гирибони.

* * *

Қаму асрор-и ғайби жамъ кўрунгай санга равшан,
Кўнгулунг кўзгусинда бўлмаса занг-и паришоний.

Сўзунгни кофиру мўъмин ўқуб уқғай сафо бирла,
Сафонинг юзидин топса асар бу лавҳи пешоний.

Азиз-и Миср-и маъно бўлғасан чоҳ-и жаҳон ичра,
Агар Юсуф бикин ўзунгни кўрсанг мунда зиндоний.

Қачонким мунзавий қилсанг ўзунгни кунж-и
ғурбатда,
Уш ул кунж ичра кўрунгай санга ваҳдат-и
биёбоний.

Тиласанг хон раҳматдин насибу афзон толиб,
Бўла кўргил бу дам ул саййиду-с-содот меҳмонни.

Чун улдур неъматуллоҳ вале очди лутфиндин,
Ҳамеша очларға раҳм айлаб хон-и раҳмоний.

«Аналҳақ»дин дам урса олам ичра не ажаб бўлғай,
Чу чоҳирдур ўш онинг жуббасинда рамз-и субҳоний.

Намадлар ичра асҳоби кўрунурлар гадо янглиғ,
Вале мулк-и маъонийда урурлар кўс-и султоний.

Ниёз айлаб агар мўр-и заъифе келса хидматға,
Берур ул мўрға ҳиммат била мулк-и Сулаймоний.

Халойиқ даъвати учун қачон хон-и сафо чакса,
Малойиқ шаҳпари бирла қилур анда мағас роҳи.

* * *

Анинг давр-и вилоётинга таърихе сурар эрсанг,
Азалдин то абад зоҳир эрур таърих-и давроний.

Жаҳон вайрон бўлиб дайёр қолмас эрди оламда,
Вилоят ҳукми бирла қилмаса эрди жаҳонбоний.

Хумо-йи ҳиммати бол очса сифмағай бу оламға
Чун эрур тош бу оламдин ул шаҳбоз жавлони.

Уш анинг зоти бирла ушбу олам тенг бўла билмас,
Ким онинг зотидур боқийу бу олам эрур фоний.

Ярутқан бўлса олимнинг кўнгулини нур-и урфондин,
Ғариб эрмас бу қудратни чу бергандур яратқони.

Қуёшу ойдин қайда бўла билғай эди равшан,
Жаҳонда мунташир бўлмаса эрди нур-и урфоний.

Агар минқоди бўлса жинс-и инсон не ажаб бўлғай,
Мусаҳҳар чун анга бўлди нуфус-и инсию жоний.

Тариқат йўлининг одобин андин издасун толиб,
Чун эрур хизматинда ақл-и кул тифл-и дабистоний.

Ҳақиқатда агар ийд эрмас анинг завқ-и дийдори,
Недин кешиндаги толибнинг эрур жони қурбоний.

* * *

Кимунгким солса ҳолинига казар айн-и июнатдин,
Ҳидоят нуридин равшан бўлур шамъ-и шабистони.

Агар ман от учун отини отарсам ғариб эрмас,
Қилур оти била жамъ-и малак чун субҳагардоний,

Жаҳон бир номаю асрор-и ғайби андадур музмар,
Вале номий кўрунур ушбу номий нома унвони.

Юзи чун нор-и хандону маҳосини қор янглиғ оқ,
Вилоят нору нуридин эрур бу ики бурҳони.

Юзин кўрган аро ҳайрону данг ўлсам ажаб эрмас,
Жамол-и ҳақни кўрганнинг ишидур дангу ҳайроний.

Наво булбул бикин ушшоқ этар юзини кўрганда,
Чу юзунда кўрунур зоҳиран ваҳдат гулистони.

Шакар янглиғ ялаб эшики тупроқин қилурман завқ,
Чун ул тупроқ бу жонсизнинг эрур об-и ҳайвони.

Ҳаво-йн хидматин ҳар ким тиласа жону тан бирла
Ани вобаста қилмағай табиат чор аркони.

Ҳаво-йн қуллиқиндин ўзга йўқтур хаста кўнглумда,
Вале ҳақ қошида йўл топмади васвос-и шайтоний.

* * *

Паноҳ айлар ўш анинг соя-йн лутфини жонимким,
Уш ул алтофидин руҳоний бўлур табъ-и жисмоний.

Топар жон тўтиси қут-и равонни ҳар нафас шаксиз,
Қачонким маърифат тавринда қилса
шаккарафшоний.

Агар сарроф-и сўз эрсанг ўқи девонини доим,
Чу маъно гавҳариндин тўлу эрур баҳр-и девони.

Келаси нақш бўлмай мумкинот-и ғайбдин пайдо,
Қилур асрор-и шеър ичра бас рамз-и пинҳоний.

Анга соний кўрунмасдур неча боқсам жаҳон ичра,
Вале халқ-и жаҳон эрур анга жони била соний.

Фалак узра малак айтур саноу мадҳини доим,
Санингтаклар қайда бўла билсун санохони.

Мақом-и мустафову муртазо ўзиндау дур ҳолий
Вале мушкил эрур ман қулға ҳасеония Салмоний.

Гар ул ҳоқон-и мулк-и маъни ман қулға назар
қилса,

Бўлур эрдим хатосиз бори бу тавр ичра Ҳоқоне.

Либосу суврат-и сўздин мурод ул зот-и маънодур,
Каракса бўлсун ул сўз туркию, ибрию, сурёний.

* * *

Вужуд-и поки тоҳир абр-и раҳмат бўлмаса эрди,
Қачон ёғғойди ман хокийға андин лутф борони,

Вилояту каромату карам ўзиндин издаю,
Бўлубдур Ҳофиз-и Хоразмий жони бирла

Кирмоний.

Неча ким чарх-и гардунда бўлур бўлса равон

Ўзининг пок зоти бирла шарью ҳам мусулмоний.

бўлсун,

Тақи ҳар неча ким бўлса қазо бирла қадар ҳукми,
Равон бўлсун икисинга ўзининг ҳукму фармони.

ТАРЖЕЪБАНД

Ёд қилмай бу шоҳ гадосиндин,
Бўлди бегона ошносиндин.
Ман вафосин талаб қилур эркан,
Жонға етдим анинг жафосиндин.
Қаду болосиндин бало ёгадур,
Ким қутулгай анинг балосиндин.
Сарвдин қилғасиз манга тобут,
Улса ман қадининг ҳавосиндин.
Уқунгиз ёсин эмди сиз мангаким,
Жонға ўқ тегди қоши ёсиндин.
Матла-йи ҳусн анинг яқоси эрур
Ким. тўлун ой туғар яқосиндин.
Неча дашном қилса ул дилбар,
Тинмағайман анинг дуосиндин.
Ҳофиз ул нозанини қилди қабул,
Мунча мақбуллар аросиндин.
Булбул гулистонда сайрар эди,
Бўлди пайдо бу сўз навосиндин:
Ким эрур ишқ мақсаду мақсуд
Топди андин **вужуд ҳар мавжуд.**

* * *

Зулфини ёд этиб гоҳ чактим оҳ,
Дуд-и оҳимдин ўлди нома снёҳ,

* * *

Алиф қоматимни қилғали дол,
Зулфини кўргузур манга дутоҳ.
Езуқум ушбу ким саварман ани,
Ушбудур бандага азим гуноҳ.
Ўзгага не вужуд анинг қошида,
Гул қошинда кўринмади чу гиёҳ.
Кўнглум кўз йўлини сақларким,
Ёр қилди кўнгулга кўздин роҳ.
Ғамзаси ғорат-и жаҳон қиладур,
То анга бўлди кўзи пушту паноҳ.
Жоним ўртанди ишқ ўтинда, вале
Бўлмади ёр ҳолдин огоҳ.
Ҳофизо, бу бисот-и ишқ ичра.
Ўзгалардур пиёда улдур шоҳ.
Зулфи сўзи дароз эрур, лекин
Ушбу сўз бирла бўлди сўз кўтоҳ:
Ким эрур ишқ мақсаду мақсуд,
Топди андин вужуд ҳар мавжуд.

* * *

Улки равшан юзи чу моҳ эрур,
Гулдур ул, ўзгалар гиёҳ эрур.
Лола юзунгга ўзин ўхшатди,
Андин ўш эмди рў сиёҳ эрур.
Гулни юзунгга ўхшамас тесам,
Ушбу сўзда не иштибоҳ эрур.
Жумла арбоб-и ҳусн аросинда,
Ёр шоҳ ўзгалар сипоҳ эрур.
Жоним ўртанди оҳ илгиндин,
Ўтга ёққан мани бу оҳ эрур.
Бўлса дутоҳ қоматим не ажаб,
Зулф-и дилдор чу дутоҳ эрур.

Кўнглум олгани сўрсанг, эй Ҳофиз,
Кўнглум олган ўш ул нигоҳ эрур.
Даво-йи ишқдин урурман дам,
Чун бу даъвоға ҳақ гувоҳ эрур.
Эмди бу сўздин ўзга сўзласам,
Ишқ сирринда бас гуноҳ эрур.
Ким эрур ишқ мақсаду мақсуд,
Топти андин вужуд ҳар мавжуд.

* * *

Ул суманбарки сарвинозимдур,
Қомати сарв-и сарафрозимдур.
Кетмади бир нафас хаёли анинг,
Чун маним ёру дилнавозимдур
Ишқи кўнглум қушини сайд этди,
Ким анинг ишқи шоҳбозимдур.
Бўлмадим ишқ элинда бечора,
Чун инояти чорасозимдур.
Ишқ сўзини сўзламак доим,
Сабаб-и сўзу ҳам гудозимдур.
Розим илгинда бўлдум асири зор,
Зор тутқон мани бу розимдур.
Нозин қилган ани ноз билан,
Яхши кўрсанг маним ниёзимдур.
Ҳофизо оқибат бўлур Маҳмуд,
Теса ул шоҳким аёзимдур.
Топғали юзидин сафо кўнглум,
Ушбу сўз вирд-и қишу ёзимдур:
Ким эрур ишқ мақсаду мақсуд,
Топди андин вужуд ҳар мавжуд.

То бало қут-и жон ошиқ эрур,
Доғу дарди нишон-и ошиқ эрур.

Жигару дил кабоб айлагай ҳам,
Дарди чун меҳмон-и ошиқ эрур,
Ғам еса ошиқе ғариб эрмас,
Чун ғам-и ишқ нон-и ошиқ эрур.
Эшигининг итини тиндурмас
Тунла оҳу фиғон-и ошиқ эрур.
Бог-и ҳусн ичраги бу сарв-и равон,
Кўрсаман рост жон-и ошиқ эрур.
Бўлган эшигида анинг сойил
Кўздин об-и равон-и ошиқ эрур.
Билгасиз ҳолни бу сўзлардин,
Ишқ чу таржимон-и ошиқ эрур.
Жон жаҳонни издасанг Ҳофиз,
Топгайсанким жаҳон-и ошиқ эрур.
Ҳол аҳли қошинда ушбу сўз,
Ҳолий вирд-и забон-и ошиқ эрур.
Ким эрур ишқ мақсаду мақсуд,
Топди андин вужуд ҳар мавжуд.

* * *

То юзи бўлди қибла-йи мақсуд,
Юзи қошинда йўқтур ойға вужуд.
Хатмудур ёхуд оҳим ўтиндин
Ойнатак юзинда боғлади дуд.
Қадр кечаситак қошини кўруб,
Барча меҳроб қилди эмди сужуд.
Зулфи савдоси олди кўнглумни,
Ушбудур жонима зиён манга суд.
Оҳ ўш ул зулфи илгидин чакдим,
Ким чакарман жафо-йи номаъдуд.
Ишқ ўтинга ёниб фиғон айлар,
Гўё хаста кўнглум эрур уд.
Сўзи бирла ўш онинг сғзи бикин,
Йўқтурур ҳеч фарқ буду нобуд.

Ёр юзини кўргасан Ҳофиз,
Ёрий кўргузса толеъ-и мастуд.
Сўз жаҳон ичра бўлғали пайдо,
Ушбу сўз бирладур кўнгул хушнуд:
Ким эрур ишқ мақсаду мақсуд,
Топти андин вужуд ҳар мавжуд.

* * *

Дилбариким анинг жамоли бор,
Ноз қилмоқда баса камоли бор.
Алданибман юзининг олинға,
Чун онинг турлу-турлу оли бор.
Юзитақ қайда туғсун ойу қуёш,
Чунки нуқсону ҳам заволи бор:
Оғанин бор теса ман йўқ эрур,
Лек борлиқнинг эҳтимоли бор.
Заррача оғзиким кўрунмади ҳеч,
Жонда недин анинг хаёли бор.
Чакмадим эшигинда афғонким,
Дард-и сардин баса малолли бор.
Суврат ичра фироқ тушти, вале
Маънида жон била висоли бор.
Ўз сўзин Ҳофиз айта билмас анга
Ким, баса иззату жалолли бор.
Жумла-йи ҳол аҳлини кўрар эрсам,
Ушбу сўз била ҳолий ҳоли бор:
Ким эрур ишқ мақсаду мақсуд,
Топди андин вужуд ҳар мавжуд.

* * *

Кўргузур бўлса қачон жамол, эй дўст,
Топар ул дам қуёш завол, эй дўст.
Ҳол ўш ул гул бикин юзунгда санинг,

Жаннат ичра эрур Билол. эй дўст.
Не сабабдин жавоб бермассан,
Нечаким қилсаман савол, эй дўст,
Тўкмагил жавр бирла қонимни,
Бўлмасин кўз кўра вубол, эй дўст.
Билингиз фикридин бўлубтурман,
Турушум била ман хаёл, эй дўст.
Йўқ бўлибман муҳаббатингда, вале
Бор санинг бирла жонда ҳол, эй дўст.
Ястониб эшигингни жон берсам,
Топгаман ул замон камол, эй дўст.
Ол юз кўрунуб бу Ҳофизга,
Айлама дамбадам юз ол, эй дўст.
Жон бирла ушбу сўзни айтадур
Тўтий-и шакарин мақол, эй дўст:
Ким эрур ишқ мақсаду мақсуд,
Топти андин вужуд ҳар мавжуд.

* * *

Матлаъ-и ҳусну ҳам жамол кўрунг,
Юзида сунъ-и баркамол кўрунг.
Офтоб юзин қачон очса,
Кўз очиб меҳрни завол кўрунг.
Кўргузур бўлса юзи бирла қошин,
Тўлун ой қошида ҳилол кўрунг.
Юзида бор холининг ҳоли,
Ҳолий андин кўнгулда ҳол кўрунг,
Мушк-и Чинни хато талаб қилманг,
Чин ўш ул юзда хату хол кўрунг,
Лола янглиғ юзи сифатинда,
Савсаанда забонни лол кўрунг.
Кўра билмасангиз анинг қаддин,
Бўстонларда сарву тол кўрунг,
Лаъл бикин лабиниғ хаёли билан,

Нозук ўш эмди қилу қол кўрунг.
Ҳол-и Ҳофиз баче паришондур,
Зулфини ҳам бу сўзга дол кўрунг.
Сўз ичинда камол издасангиз,
Ушбу сўз ичра сиз камол кўрунг:
Ким эрур ишқ мақсаду мақсуд,
Топди андин вужуд ҳар мавжуд.

МУХАММАС

Эй ким, кўрунур лаъл-и лабинг шаҳд ила шакар,
Сўз бирла лаб-и лаълинг эрур қанд мукаррар,
Сантак санамо йўқ турур руҳ-и мусаввар,
Кўнгул олғучи қади чу сиҳи сарву санавбар,
Ким бўлса сочи сунбулу юзи гул-и аҳмар.

Эй сарв-и сумансойки ширин даҳанинг бор,
Гулнинг танитак нозикун зебо баданинг бор,
Гашт этгали жонимнинг ичнида чаманинг бор,
Гул юзунгга булбул бики зоре чу мавнинг бор,
Айлама гул авроқи бикин хотирим абтар.

Очгил бу қулинг ённа бир айни иноят,
Чун банда-йи ожизману сан шоҳ-и валоят
Илгимда маним йўқтурур ақлу кифоят,
Ҳоли кўнглумни қиладур чеҳра кушоят,
Чун ишқ ўтидин таним эрур хушку кўзум тар.

Лутф айлау ғамгин кўнглумни қилакўр шод,
Банд-и ғам элиндин мани қил бир йўли озод,
Мулк-и кўнглум ичра ғаминг солғоли бунёд,
Сан бор экан ўзгадин издамади ул дод,
Бедоду жафо бирла мани айлама музтар.

Оламда санингдак қани бир моҳ лиқое
Ким, бўлса ўш ул ҳусн била меҳр қарое,
Дард-и дилима раҳм қилиб айла давое,

Не бўлғай агар топса бу хаста гадо-е
Сандинким, эрусан бу жамол ила тавонгар.

Эй соқий-и ушшоқ кетургил манга жоме,
То кўй-и харобатда бўлсун манга номе,
Сандин не бўла шод агар бўлса ғулومه,
Қилсанг назаре ҳосил ўлур бандага коме,
Чун шоҳ-и замонсан тақи давлат санга чокар.

Зулфинг гириҳинда ким эрур мушк-и таторий,
Бўе тилар андин бу замон бод-и баҳорий,
Ман нечага тегру қилайим нолаву зорий,
Эй ёр, бу дам кўргуза кўргил манга ёрий,
Чун бўлдунг эди ушбу йўл ичра манга раҳбар.

Жоним кўзи дийдоринг ила бўлғали равшан,
Мулк-и кўнглум бўлди муҳаббат била гулшан,
Ман дўстману қилма ҳавола манга душман,
Мискинлик ила қилдим эшигингда чу маскан,
Мискинлара бўлғил бу замон носиру ёвар.

Қани санга ўхшаш санама ғамзаси ғаммоз,
Сансан бу замон жумла халойиқ аро мумтоз,
Савди сани жон ўйнағали ошиқ-и жонбоз,
Лутф айла бу Ҳофизга аё сарв-и сарафроз,
Чун додгар айлади сани лутф ила довгар.

МУСТАЗОД

БИРИНЧИ МУСТАЗОД

Эй кўзлари бодому сочи дому юзи ол,
Кел тарки жафо қил.
Солма бу ҳаводорни кўздин, сўзини ол,
Ошиққа вафо қил!
Кўзум ҳаққи бор ол юзунг узра, ўзунгни
Билмасга қўшарсан
Нодон кўруниб қилма ўкуш хийла тақи ол,
Ул ҳақни адо қил!
Ҳожот-и халойиқ кўрунур ой юзунг, эй жон,
Ҳам қиблан мақсуд
Сарв-и саҳий янглиғ чиқиб эшикдин филҳол.
Ҳожат раво қил!
Дармонда бўлуб дардима дармон тудоқингдин
Жон бирла тиларман.
Бу оч учун оч оғиз, эй лаъл-и лаби бор,
Дардима даво қил!
Қон йиғлади қат-қат юраким маним оғзингдин
Ким, гунчаға ўхшар:
Кўнгул олмоқ учун чининга ҳам зулфунг эрур дол.
Юз турлу бало қил!
Қаддингни кўруб сарв тилар ҳиммат-и воло,
Эй сарвар-и хўбон
Ранг издаюр ул лола юзунгдин, ким эрур лол,
Оламни гадо қил!
Ҳофиз тилаюр умрни боқий қадамингда
То бўлса вафодор
Бир ноз била боқиб аё, ғамзаси қаттол,
Ҳофизни фано қил!

ИККИНЧИ МУСТАЗОД

Жононаким, анинг сўзи жонимга яқодур,
Ширин даҳани бор.
Дин йўлида кофир кўзи ҳам айн-и балодур.
Кўп макру фани бор.
Наргис бики кўрдум кўзину қандин ўш анинг,
Бир сарв-и равоне.
Гулзори латофат юзи ҳам моҳлиқодур,
Себи зақани бор.
Ушшоқ юзин кўргали булбул бики нола
Жондин чакадурлар.
Ким, зоғ-и сияҳ ҳам нафс сирр-и худодур
Гулдин ватани бор.
Тушгали ниҳол-и қадина кўзум ўш анинг,
Гулзорға сакраб
Аксиндин анинг сув бики бобаргу наводур
Ким, норвани бор.
Кўнглум не ажаб шод бўлур бўлса юзиндин
Чун ғунча-йи хандон,
Чун ҳуққа-йи ёқути анинг баҳри атодур,
Дурри Адани бор.
Гар вирди забон қилсам анинг зулфу руҳининг,
Един ажаб эрмас,
Чун ишқ иши шому саҳар ҳамду санодур
То жони тани бор.
Юз турлу сафо юзини кўрган аро Ҳофиз,
Жон бирла тилагил,
Арбоб-и ҳусн барчаси чун асл-и сафодур.
Хулқ-и Ҳасани бор.

ЛУҒАТ

- абтар — нотамом, паришон, бахтсиз.
алтоф — лутфлар, марҳаматлар.
афсар — сариқ.
асҳоб — эгалар, суҳбатдошлар, дўстлар.
аъма — кўр, ожиз.
ақраб — чиён; осмоннинг саккизинчи буржи, зулф.
гажак.
аҳмар — қизилроқ, қизил.
барр — ер юзининг қуруқлик қисми, ер юзи.
басорат — ўткир кўзлилиқ, билағонлик.
беша — тўқай, ўрмон, ўтлоқ.
бикин — каби.
бирарда — баъзан.
боло — баланд, юқори.
бурж — қадимги астрономияда — қуёшнинг йиллик
ҳаракат доирасидаги ўн икки нуқтанинг ҳар
бири; қалъанинг чўққиси.
бурхон — далил, ҳужжат, гувоҳ, дастак, майҳона
бошлиғи.
валоят — валийлик, авлиёлик, азизлик, худога
яқинлик.
ваҳдат — бирлик, танҳолик.
вирд — тарк қилмай доим бажариб туриладиган
вазифа, дуо.
вобаста — боғлиқ, бирга боғланган, алоқадор.
вом — қарз, бурч.

- гаронмоя — қийматли, фойдали.
 гизламоқ — беркитмоқ.
 гудоз — эрувчи, қуювчи, эриш, қуйиш.
 гулчин — гул терувчи, боғбон.
 густоҳ — адабсиз, андишасиз, тортинмайдиган.
 гўш — қулоқ.
 гўшанишин — хилватга кирувчи, дарвешлик ҳаёти-
 даги киши.
 дабистон — ўқиш (адаб ўрганиш) уйи, бошланғич
 мактаб.
 дайёр — турувчи, яшовчи, уй эгаси.
 данг — бирор нарсани сезмаслик даражадаги ҳол,
 карахтлик, тамизсизлик.
 дамсоз — ҳамдам, ҳамдард, улфат, дўст, ҳамсуҳбат.
 дармиён — ўртада, орада.
 дилкушо — кўнгил очувчи, кўнгилни шод этувчи.
 дилреш — кўнгли яра, ортиқ қайғу чеккан, кўнгли
 вайрон.
 дирхам — кумуш танга.
 довар — ҳоким, подшоҳ.
 дурж — қимматли тошлар учун қутича; оғиз, кўн-
 гил.
 дурри самин — қиммат баҳо дур.
 дурри якдона — энг тоза дур.
 дутоҳ — икки букилган, эгилган.
 ёзу — гуноҳ, айб.
 жаҳонбоний — жаҳонни идора қилувчи, ҳукмдор,
 подшоҳ.
 жаҳоннамо — жаҳонни кўрсатувчи.
 жовидон — абадий, доимий, мангу.
 жубба — шайхлар кийдиган маҳсуе тўн.
 жуллоб — гулоб, гул суви.
 журм — гуноҳ, жиноят.
 жустужў — қидириш, ахтариш, излаш.
 жўйибор — серсув жой, дарё, сой, катта ариқ.

зишт — хунук, ёмон.
ижтиноб — узоқлашиш, сақланиш, чекиниш, қочиш.
ийд — байрам, ҳайит.
ийсор — бағишлаш.
итмом — тамомлаш.
итоб — қаҳр, ғазаб, қийноқ.
иътидол — мўътадиллик, ўрта даража, нормал.
иқдинг — ёқдинг, ёқитдинг.
кадар — ғам, ғусса, қайғу.
канора — қирғоқ, чет.
карам — яхшилиқ, олижаноблик, эҳсон, марҳамат.
катон, каттон — каноудан тўқилган кийимлик.
кетарса — кўтарса.
кин, кийн — ўч, душманлик.
ком — тилак, истак, мақсад.
коҳ — сомон.
кулли офоқ — бутун дунё.
кунж — бурч, бурчак.
кушод — очиқ, очилган, бўшатишган.
кўкус, кўкс — кўкрак, кўкрак қафаси.
лавх — ёйиқ нарса; ёзув тахтаси; равшанлик.
лашқари мурчалар — чумолилар лашқари.
магас — чибин, пашша.
марғ — ўт, ҳайвон ейдиган ўсимлик.
масъуд — саодатли, бахтли.
махз — тоза, соф.
маъдуд — саналган, саноқли.
маъжун — бир қанча дориворни бирга қўшиб ясалган аралашма.
менгиз — бет, юз, чеҳра.
меҳри мунир — қуёш нури, ёруғлик.
миқод — бўйсунувчи, итоат этувчи.
мосабаҳ — илгари бўлган нарса, илгариги.
мужаррад — яланғоч ҳоли, танҳо; озод, якка, ёлғиз; уйланмаган бўйдоқ.

музмар — яширинган, беркитилган, яширин.
мункир — инкор этувчи, тонувчи, рад этувчи, қа-
бул этмовчи.
мунфаил — хижолатли, уялган; таъсирланган.
мунташир — ёйилган, тарқалган, ҳаммага маълум
бўлган.
мураввақ — сузиб тозаланган, соф, тиниқ, тоза.
мусаҳҳар — ўзига қаратилган, забт қилинган.
муфти — фатво берувчи, шарият ҳукмини баён
этувчи.
мушк — қора тусли ва хуш исли нарса; сочининг қо-
ралиги ва ҳиди, кўзнинг гавҳари. (қорачиғи).
муқайяд — боғланган, уланган, банд этилган.
маҳрур — ҳароратли, қизиган, иситмаси бор.
муҳолиф — душман.
нишиман, нашиман — қуш уяси, ин; турар жой;
мажлис, ўлтириш.
ноб — тоза, тиниқ, соф.
нуфуз — асар қилиш, ўтиш, кириш, таъсир.
нўш — тотли, ширин таъм, чучуклик; асал, бол.
олин — манглай, пешона.
орий — яланғоч, бўш, холи, тоза, тиниқ.
партав — ёруғлик, нур, шуъла.
поқдомон — ифбатли, номусли, ҳалол юрувчи.
пурфан — хийлакор, найрангбоз.
пурчин — ажин, юздаги ажин.
расон — етказувчи, келтирувчи.
рахт — уй асбоб-анжомиди; кийим-кечақ, йўл (са-
фар) юки.
риёзат — нафс хоҳиши, қилган ишлардан тортиниб
жўрттага узини қийнаш, машаққатланиш.
рикоб — узанги, подшоҳ ҳузурни.
ришта — ип, таноб, узлуксиз кўз ёши.
ройгон — йўлдан топилган, текин.
рост — ўнг, тўғри, тик; музыка куйи.

рахшанда — ялтироқ, порлоқ, тобланувчи.
роҳ — йўл.
сабил — йўл.
савсани — гулсавсар (гулсапсар).
савт — қамчи; овоз, шовқин; қуй, мақом.
сарафроз — юксак, улуғвор; хурсанд, қувноқ.
сарроф — пул алмаштирувчи (майдаловчи); қим-
матбаҳо тошларни баҳоловчи, заршунос.
сафо — ёруғлик; равшанлик, порлоқлик; хурсанд-
лик, маишат.
сахт — қийин, ачкиқ, ғазаб.
сахо — сахийлик, қўли очиқлик.
сарҳад — чегара; мамлакат.
со — ўхшаш, монанд.
субҳа — тасбиҳ.
сурохий — май идиши.
сучи — чучук, ширин, лаззатли.
сўзанда — куйдирувчи, ёндирувчи.
тавонгар — кучли, қудратли, соғлом.
тавр — равиш, йўсин, нав; одат, қилиқ, тарз, усул.
тариқат — усул, йўл, маслак, сўфийлик йўли.
таррор — кисовур, ўғри.
тахмир — қориштириш, аралаштириш.
тақи — яна, тағин.
тақрир — қарор бериш, мақсадни оғзаки англатиш.
таҳқиқ — бирор нарсани ҳақиқатини излаш, тек-
шириш.
тиймор — бирор ишни юзага чиқариш йўлидаги ҳа-
ракат, хизмат, ғамхўрлик.
тонуқ, тонуғ — гувоҳ, шоҳид, таниқ; белги, нишона.
тўлу — тўлиқ, тўла, бутун.
тўш, туш — томон, тараф, рўпара.
уд — оловга солганда хуш ис берадиган ёғоч; бир
турли чолғу асбоби.
фард — якка, ёлғиз.

фасона — ҳикоя, эртак, достон; саргузашт, афсона,
уйдирма.

фирдавс — боғ, жаннат боғи.

форигбол — хотиржам; кўнгли тинчланган.

фусун — сеҳр, авраш, найранг, фириб; макр.

хижил — уятли, ҳижолатли, шармгин; шарманда.

хирқа — шайх ва дарвешларнинг махсус уст кийи-
ми, жанда.

хоби ғафлат — ғафлат уйқуси.

хоқдон — олам.

хуффош — кўршапалак.

чокар — хизматкор.

чумғани — чўкмак, ботмоқ.

шаб — кеча, тун.

шабихун — тунда тўсатдан қилинган ҳужум.

шабранг — тим қора, қора от.

шабхез — тунда уйғонувчи, тун бўйи ухламовчи.

шаккарафшон — шакар сочилган.

шахпар — қанотдаги энг узун патлар.

шашпари — олти қиррали гурзи, тўқмоқ.

шикор — ов.

шуруъ — киришиш, бошлаш.

ярақон — сариғ оғриқ, сариқ касал.

ясоқ — тақиқлаш; қарор, қонун, жазо, штраф, со-
лиқ; ҳарбий интизом.

яғмо — толон-тарож; бузғунлик; яғмо — шаҳар
номи.

қабо — узун уст кийим.

қадғу — қайғу.

қаллош — назар илмас, афтода, кўр; ялқов; орсиз,
ҳамиятсиз.

қаму — қавм қариндош.

қамъ — бўйсунуш, тоби.

қарин — яқин, яқинлашган, қалин дўст.

қироқ — қирғоқ, чет, чека.

ғайб — ҳозир эмаслик, ғойиблик, сир, яширинлик.
ҳаводис — ҳодисалар, воқеалар, ўзгаришлар, янгиликлар.

ҳадақа — кўз қорачиғи.

ҳамтак — бирга юривчи, бараварлашувчи, курашда тенг.

ҳижоб — парда, тўсиқ; уят, уялиш.

ҳумой — афсонавий қуш.

РАСМЛАРГА ИЗОҲЛАР

Ҳофиз Хоразмий лирикасида келтирилган миниатюралар XV—XVI асрларда Ҳирот ва Бухорода яратилган бадий қўлёзмалардан олинди.

Боғ ишлари.

Меҳмонларни кутиб олиш.

Боғда базм ва зиёфат.

Меҳмонни қаршилаш.

Боғда зиёфат.

Қизлар ҳовлида.

Муқовада: Ошиқ маҳбуба ҳузурида
Фронтисписда: Ҳофиз Хоразмий портрети. Рассом
Рейхет В. И.

МУНДАРИЖА

Ҳофиз Хоразмий	. . .	3
Ғазаллар	. . . . .	7
Рубойлар	. . . . .	90
Ҷитъалар	. . . . .	92
Ҷасидалар	. . . . .	96
Таржеъбанд	. . . . .	101
Мухаммас	. . . . .	103
Мустаназд	. . . . .	110
Луғат	. . . . .	112

84Уз
X76

Хоразмий Ҳофиз.

Ҳофиз Хоразмий шеърятидан.
Тузувчи: Ҳ. Сулаймон; Редкол: Жабборов Ж. Ж.,
Ҳаюмов А. П., Пармузин Б. С. ва бошқ. — Т., Ўз-
бекистон КП МК нашриёти, 1980. 120 б., 7 б. расм.
(Шарқ классиклари меросидан).

Сарл. устида: ЎзССР ФА Ҳ. С. Сулаймонов но-
мидаги қўлёзмалар ин-ти.

Хорезми Хафиз. Избранное.

84Уз1

На узбекском языке

ХАФИЗ ХОРЕЗМИ

Избранное

Издательство ЦК КП Узбекистана
Ташкент — 1980

Техн. редактор Г. Ломиворотова
Корректор М. Толипова.

Теришга берилди 21.01.80. Босишга ружсат этилди
29.09.80. Р—09171. Формати 70×90¹/₃₂. Қоғоз № 1. Гар-
нитура «Новая газетная». Юқори босма. Шартли босма
листи 4,68+7 вкл. Нашриёт ҳисоб листи 4,59. Тиражи
150000. Заказ 2647.

Ваҳси: силлиқ, ялтироқ қоғозда босилгани 75 т.,
1-қоғозда босилгани 65 т.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети нашриётининг
Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмаҳонаси.
Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй.

Т Е З   К У Н Л А Р Д А

«ШАРҚ КЛАССИКЛАРИ МЕРОСИДАН»
СЕРИЯСИДА ЎЗБЕК ТИЛИДА ҚУЙИДАГИ
КИТОБЛАР НАШРДАН ЧИҚАРИЛАДИ:

1. УВАЙСИЙ ШЕЪРИЯТИДАН.

Китобчада XIX асрнинг биринчи ярмида яшаб ижод этган ўзбек шеъриятининг атоқли намояндаси Увайсийнинг ғазал, мухаммас, мусаддас, чистонларини ўз ичига олган лирик асарларидан намуналар китобхонлар эътиборига ҳавола қилинади.

Т у з у в ч и — филология фанлари доктори
МАҲБУБА ҚОДИРОВА

2. АБУ АЛИ ИБН СИНО — ТИББИЙ ДОС- ТОН (Уржуза).

Бу китобча Урта Осиёнинг буюк алломаси, энциклопедист олими, файласуфи ва шоири Абу Али ибн Синонинг тиббиёт соҳасида битган саккизта шеърий достонининг энг каттасидир.

Китобча, асосан, соғлиқни сақлаш масалаларига бағишланган. Бунда одам ўз саломатлигини сақлаш учун кундалик ҳаётда нималарга эътибор бериши зарурлиги, даволаш тартиб-қоидалари, дори-дармонларни қўллаш, зарурий амалиётлар ўтказиш каби қатор масалалар бўйича аллома Ибн Сино назм билан битган маслаҳат ва насиҳатлари келтирилган. Китобча классик меросга қизиққан кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган.

Т у з у в ч и — филология фанлари кандидати
АБДУСОДИҚ ИРИСОВ.

1981 йилда

**«ШАРҚ КЛАССИКЛАРИ МЕРОСИДАН»
СЕРИЯСИДА ЎЗБЕК ТИЛИДА ҚУЙИДАГИ
КЇТОБЛАР НАШР ЭТИЛАДИ:**

**1. АЛИШЕР НАВОИЙ — ҲИҚМАТЛИ СУЗ-
ЛАР (Афоризмлар).**

Т у з у в ч и л а р — филология фанлари док-
тори А. РУСТАМОВ ва филология фанлари
кандидати Ф. СУЛАЙМОНОВА.

**2. АЛИШЕР НАВОИЙ — ҲАЙРАТ-УЛ-АБ-
РОР («Хамса» дostonидан).**

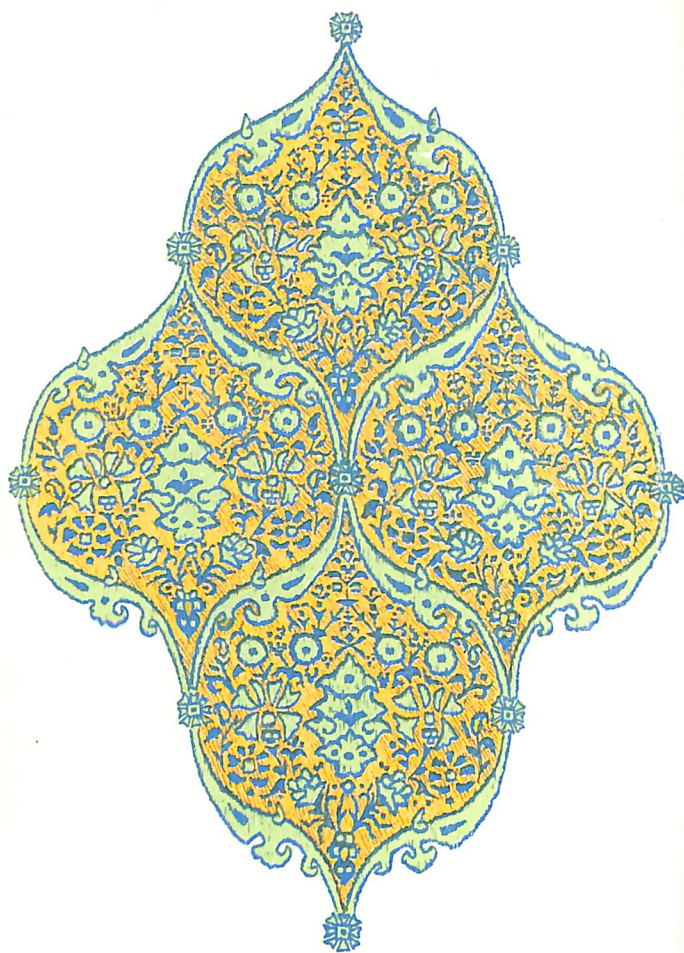
Т у з у в ч и л а р — филология фанлари док-
тори А. ҲАЙИТМАТОВ
ва филология фанлари кандидати
Ҳ. МУХТОРОВА.

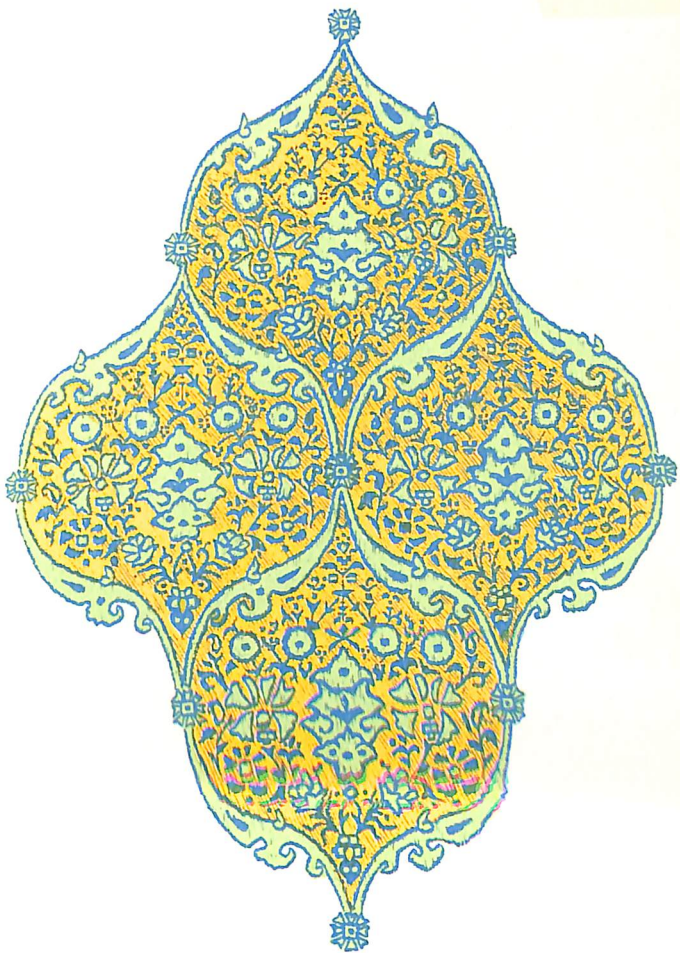

Булардан ташқари 1981 йилда жаҳонда ягона қўлёзмаси Ҳиндистоннинг Ҳайдаробод шаҳрида топилган, шу кунгача фанга номаълум бўлган XIV аср охири XV аср бошларида яшаган истеъдодли ўзбек шоири Ҳофиз Хоразмийнинг девони (ғазаллар, қасидалар, таржеъбандлар, муҳаммаслар, рубойлар, қитъалар) икки томда нашр этилиб китобхонларга тақдим этилади.

Ҳар бир томнинг ҳажми 10 босма листдан иборат. Китоблар ўрта аср миниатюралари, изоҳ берувчи диаграммалар ва изоҳлар луғати билан таъминланган.

Тузувчи — ҲАМИД СУЛАЙМОН.

101982

2 220000 912716